

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

Slutredovisning av uppdragsperiodens
statsbidragsanvändning, utvärdering och
kunskapsstöd

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. På begäran kan vi ta fram publikationen i ett alternativt format för personer med funktionsnedsättning. Skicka frågor om alternativa format till alternativaformat@socialstyrelsen.se.

Artikelnummer: 2026-7-10368

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, juli 2026

Förord

Regeringen gav 2022 Socialstyrelsen i uppdrag att under perioden 2022–2025 stärka det nationella stödet till kommunerna i deras arbete med att ge stöd till våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. Uppdraget består i att administrera, fördela och följa upp statsbidrag årligen samt att se över hur kommunernas arbete kan stödjas och utvecklas på bästa sätt. Detta har skett löpande under uppdragsperioden genom att Socialstyrelsen har bidragit till att samordna och utveckla kommunnätverket Kompotten, samt regelbundet sammankallat en expertgrupp med myndigheter och sakkunniga inom området. Dessutom har Socialstyrelsen utvärderat kommunernas arbete inom ramen för uppdraget. Det här är en slutrapport som både redogör för 2025 års arbete inom ramen för uppdraget samt sammanfattar uppdragsperioden 2022–2025.

Projektledare har varit Mattias Abrahamsson. I arbetet har också utredarna Lovisa Wiklund och Maria Boustedt Hedvall deltagit. Johanna Freed har varit ansvarig enhetschef.

Urban Lindberg
Ställföreträdande generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	6
Del 1 – Socialstyrelsens arbete med att stödja kommunerna i genomförandet av satsningen	6
Del 2 – Kommunernas användning av statsbidraget	7
Del 3 – Utvärdering av statsbidraget	7
Bakgrund.....	9
Uppdraget.....	11
Rapportens upplägg	12
Del 1 – Socialstyrelsens arbete med att stödja kommunerna i genomförandet av satsningen.....	13
Samordning och utveckling av kommunnätverket Kompotten	13
Dialog med expertgruppen	14
Kunskap som stöd till kommunernas utveckling	14
Del 2 – Kommunernas användning av statsbidraget.....	16
Socialstyrelsen fördelade 12,5 miljoner kronor 2025	16
En majoritet av medlen användes under 2025.....	17
Kommunernas utvecklingsarbete 2025.....	17
Del 3 – Utvärdering av statsbidraget 2025	22
Inledning	22
Resultat av genomförda insatser.....	22
Kommunerna bedömer i hög grad att statsbidraget har stärkt deras arbete.....	24
Erfarenheter från flerårigt deltagande	28
Synpunkter på statsbidraget	28
Socialstyrelsens kommentarer	30
Del 1 – Stadigvarande boende för våldsutsatta – vikten av ett helhetsperspektiv.....	30
Del 2 – Kommunernas användning av statsbidraget	32
Del 3 – Utvärdering av statsbidraget	33
Bilaga 1: Fördelning och användning av medel för 2025.....	35
Bilaga 2 – Kommunnätverket Kompotten: långsiktig samordning, organisering, finansiering.....	37

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna
stadigvarande boende 2022–2025

Uppdraget	37
Kompotten – strukturerad samverkan över kommungränser.....	37
Kriterier för en nationell samordning av Kompotten	41
Förslag till en långsiktig samordning av kommunnätverket Kompotten	44
Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna bör få i uppdrag att ta fram en genomförandeplan	49
Bilaga 3 – Vad är Kompotten och hur fungerar nätverket?	51
Målgrupp, kriterier och åtagande	51
Ärendeutbyten mellan kommuner	52
Finansiering av Kompotten-nätverket 2021–2025	54

Sammanfattning

Ett tryggt boende är avgörande för att kunna upprätthålla skydd och är en förutsättning för en fungerande livssituation för våldsutsatta kvinnor och barn.¹ Många av de kvinnor som har behövt flytta till skyddat boende, och inte har möjlighet att flytta tillbaka hem på grund av hotbild, kan ha svårt att själva ordna en bostad på den reguljära bostadsmarknaden.²

Enligt regeringsuppdraget ska Socialstyrelsen under bidragsperioden:

- Se över hur kommunernas arbete kan stödjas och utvecklas på bästa sätt, sammankalla en expertgrupp, samt bidra till samordning och utveckling av kommunnätverket Kompotten.
- Administrera, fördela och årligen följa upp statsbidrag
- Utvärdera arbetet inom ramen för detta uppdrag.

Del 1 – Socialstyrelsens arbete med att stödja kommunerna i genomförandet av satsningen

I regeringsuppdraget har ingått att bidra till att samordna och utveckla kommunnätverket Kompotten, samt att se över hur samordningen av nätverket bör organiseras och finansieras långsiktigt. Socialstyrelsen föreslår att Jämställdhetsmyndigheten får i uppdrag att samordna Kompotten-nätverket framöver, i samverkan med länsstyrelserna.

Socialstyrelsen har haft möten med de nationella myndigheter, andra aktörer och civilsamhällsorganisationer som har ingått i myndighetens för uppdraget sammankallade expertgrupp. Mötena i expertgruppen har bidragit till ett ömsesidigt kunskapsutbyte samt har gett värdefulla inspel till Socialstyrelsens arbete med uppdraget.

För att stärka kommunerna i deras arbete med att hjälpa våldsutsatta till stadigvarande boende lanserar Socialstyrelsen inom kort ett nytt tema på Kunskapsguiden.se. Temat omfattar kunskap om våld och våldsutsatthet i stort och ekonomiskt våld i synnerhet, konsekvenser av att inte få tillgång till stadigvarande boende, relevant lagstiftning, lärande exempel på samverkansinitiativ från kommuner och andra relevanta aktörer, pågående forskning och utvecklingsprojekt, samt annan närliggande kunskap från myndigheter och andra aktörer.

1 Regeringsbeslut A2022/00528 och A2022/01029 s.3.

2 Socialstyrelsen (2021) Förebygga och motverka hemlöshet s.53–54.

Del 2 – Kommunernas användning av statsbidraget

Samverkan i fokus för statsbidraget även för 2025

Under 2025 hade Socialstyrelsen 12,5 miljoner kronor att fördela till kommuner som stöd i arbetet med att ordna stadigvarande boende för våldsutsatta. Hela beloppet fördelades till 27 mottagare som använde cirka 89 procent av de fördelade medlen. Se tabell 1 för en jämförelse mellan fördelade och oanvända medel över uppdragsperiodens år.

Det är framför allt samverkan inom och mellan kommuner som varit i fokus för de insatser som kommunerna genomfört under uppdragsperioden. Många kommuner har samverkat med hyresvärdar/bostadsbolag eller ägnat sig åt att stärka samverkan inom kommunen, exempelvis mellan olika delar av den egna organisationen. Flera kommuner har valt att samverka med andra kommuner inom länet. Utöver samverkan har andra metoder och verktyg använts, såsom stöd till våldsutsatta med att söka bostad, och sociala kontrakt.

Del 3 – Utvärdering av statsbidraget

Socialstyrelsen har utvärderat i vilken utsträckning statsbidraget har stärkt kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. I rapportens tredje del redovisar vi utvärderingen av bidragsåret 2025. Vi gör också vissa nedslag hos kommuner som haft statsbidraget i flera år och erfarenheterna från deras arbete. Det underlag som ligger till grund för utvärderingen är kommunernas återrapporteringar av statsbidraget.

Utvärderingen visar att kommunerna i stor utsträckning har använt medlen enligt statsbidragsförordningens intentioner och genomfört planerade insatser för att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende. Ur det perspektivet kan statsbidraget anses ha bidragit till att stärka och utveckla kommunernas arbete med att stödja våldsutsatta personer i att ordna stadigvarande boende. Den bedömningen gör också majoriteten av kommunerna som tagit del av statsbidraget. Kommuner med flerårig finansiering lyfter särskilt att detta möjliggjort ett mer långsiktigt och stabilt arbete.

Samtidigt är det svårare att bedöma vilka konkreta effekter detta har haft för målgruppen. Kommunerna själva gör i hög grad bedömningen att fler våldsutsatta har fått stöd till stadigvarande boende. Utvärderingen kan dock inte säkerställa i vilken utsträckning dessa insatser faktiskt har lett till

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

förbättrade möjligheter för våldsutsatta att få tillgång till långsiktiga boendelösningar.

Det som däremot framträder tydligt är att frågan har fått ökad prioritet i de kommuner som mottagit statsbidraget, och att strukturer, arbetssätt och samverkansformer har utvecklats. Dessa förändringar kan sannolikt skapa bättre förutsättningar för att på sikt kunna erbjuda ett mer ändamålsenligt stöd.

Bakgrund

Ett tryggt boende är avgörande för att kunna upprätthålla skydd och är en förutsättning för en fungerande livssituation för våldsutsatta kvinnor och barn.³ Många av de kvinnor som har behövt flytta till skyddat boende, och inte har möjlighet att flytta tillbaka hem på grund av hotbild, kan ha svårt att själva ordna en bostad på den reguljära bostadsmarknaden.⁴

Socialnämnden ska erbjuda brottsofferstöd. Insatsen kan riktas till både den som har utsatts för brott och till dennes närstående. I det ansvaret ingår att nämnden ska vara uppmärksam på att personer kan vara i behov av insatser för att förändra sin situation, såsom kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av en närstående man, andra personer som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av någon närstående samt personer som är eller har varit utsatta för våld eller förtryck med hedersmotiv. Det framgår av 13 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL. Vidare bör socialnämnden kunna hjälpa våldsutsatta att ordna ett stadigvarande boende, vilket framgår av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:39) om våld i nära relationer.⁵

Länsstyrelserna har på regeringens uppdrag kartlagt kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta personer med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende.⁶

Länsstyrelserna konstaterar att kommunerna tillhandahåller olika insatser för att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende, till exempel sociala kontrakt, möjlighet till förtur samt stöd i att söka bostad. Insatserna varierar mellan kommunerna, vilket bland annat beror på att förutsättningarna skiljer sig åt.

Bostadsmarknaden har en stor påverkan på kommunernas möjligheter att ge stöd. Konsekvenser av ekonomiskt våld, såsom ökad skuldsättning hos den utsatta, är en annan faktor som påverkar möjligheten för våldsutsatta att få bostad efter vistelse i skyddat boende. Enligt rapporten beskriver kommunerna att samverkan över kommungränserna ofta innebär utmaningar och efterfrågar mer stöd och samordning från nationell och regional nivå.⁷

Länsstyrelserna konstaterar att det är angeläget att förstärka och utveckla de nätverk och strukturer som finns för samverkan över kommungränserna. Det nationella kommunnätverket Kompotten är ett exempel på strukturerad

3 Regeringsbeslut A2022/00528 och A2022/01029 s.3.

4 Socialstyrelsen (2021) Förebygga och motverka hemlöshet s.53–54.

5 Se AR till 6 kap. 1 § HSLF-FS 2022:39.

6 Till stadigvarande boende. Kartläggning av kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende. Länsstyrelsen i Västerbottens län 2022.

7 Regeringsbeslut A2022/00528 och A2022/01029 s.3.

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

Samverkan mellan kommuner som syftar till att underlätta och hjälpa våldsutsatta personer att få ett tryggt och säkert boende. Mellan åren 2021 och 2025 har Kompotten samordnats av Västerås kommun. Både Västerås kommun och Socialstyrelsen har dock lyft behovet av en nationell samordning av nätverket.⁸

⁸ Ibid s.4.

Uppdraget

Regeringsuppdraget innebär att Socialstyrelsen under 2022–2025 ska stärka det nationella stödet till kommunerna i deras arbete med att ge stöd till våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. Socialstyrelsen ska se över hur kommunernas arbete inom området kan stödjas och utvecklas på bästa sätt.

Regeringsuppdraget består av flera delar. Enligt uppdraget ska Socialstyrelsen:

- Administrera, fördela och följa upp statsbidrag till verksamheter i ett antal kommuner.
- Se över hur kommunernas arbete kan stödjas och utvecklas på bästa sätt, exempelvis genom att tillhandahålla metod- och kunskapsstöd inom området och bidra med goda exempel.
- Bidra till att samordna och utveckla kommunnätverket Kompotten i nära dialog med nätverkets styrgrupp samt se över hur uppgiften att samordna nätverket bör organiseras och finansieras långsiktigt.
- Sammanställa och regelbundet sammankalla en expertgrupp där Boverket, Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och regioner (SKR) och andra berörda aktörer och civilsamhällesorganisationer ingår.
- Säkerställa att arbetet inom ramen för uppdraget utvärderas och sprida utvärderingens resultat och slutsatser till kommuner och andra berörda aktörer.

Detta är en uppföljning av kommunernas arbete under 2025 och en slutredovisning av uppdragsperioden 2022–2025. Delrapporter har tidigare lämnats årligen för åren 2022, 2023 och 2024. Socialstyrelsen ska senast den 31 maj 2026 lämna slutredovisningen av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Rapportens upplägg

- I **del 1** beskrivs Socialstyrelsens förslag till samordning av kommunnätverket Kompotten, expertgruppens roll i uppdraget, samt arbetet med att ta fram och sprida kunskap till kommunerna.
- **Del 2** beskriver hur kommunerna har använt sig av statsbidraget under bidragsår 2025. Underlaget består av kommunernas återrapportering till Socialstyrelsen via webbformulär.
- I **del 3** redovisas utvärderingen av bidragsåret 2025. Underlaget som ligger till grund för utvärderingen är kommunernas återrapporteringar av statsbidraget.
- I **bilaga 1** redovisas fördelning och användning av medel för 2025.
- I **bilaga 2**, ”Kommunnätverket Kompotten – långsiktig samordning, organisering, finansiering”, ges en utförlig redogörelse av Socialstyrelsens förslag till hur nätverket ska samordnas framöver.
- **Bilaga 3** beskriver kommunnätverket Kompottens arbetssätt och samordning.

Del 1 – Socialstyrelsens arbete med att stödja kommunerna i genomförandet av satsningen

Samordning och utveckling av kommunnätverket Kompotten

I regeringsuppdraget om att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende har ingått att bidra till att samordna och utveckla kommunnätverket Kompotten, samt att se över hur samordningen bör organiseras och finansieras långsiktigt.

Socialstyrelsens bedömning är att det är av stor vikt att samordningen av och samverkan kring ärendeutbytena inom kommunnätverket fortsätter. Den mest hållbara lösningen för att säkerställa kontinuiteten i nätverket är att en nationell aktör tar över ansvaret för samordningen. Företrädesvis kan en sådan samordning bygga på samverkan och samråd mellan flera aktörer.

Efter Socialstyrelsens genomgång av tänkbara nationella aktörer bedöms Jämställdhetsmyndigheten vara den mest lämpliga för uppgiften att samordna Kompotten-nätverket framöver, både ur strategiskt och praktiskt hänseende. Myndigheten arbetar redan med uppgifter som rör styrning, uppföljning, analys, samordning, stöd till kunskap, samverkan, och med att främja genomförandet av jämställdhetspolitiken på såväl nationell som regional och lokal nivå. Jämställdhetsmyndigheten har specifika uppgifter vad gäller nationell samordning, såsom samordningen av arbetet mot prostitution och människohandel för alla ändamål, samt ansvaret för Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. Dessutom har regeringen nyligen gett Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att samordna en nationell samverkansstruktur, för att tillsammans med relevanta myndigheter främja samverkan på såväl nationell, regional som lokal nivå inom ramen för en ny nationell strategi mot våld, förtryck och utnyttjande.⁹

Ett uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten om att samordna Kompotten-nätverket bör utföras i samverkan med framför allt länsstyrelserna, med sin långa erfarenhet av att fungera som ett regionalt stöd till kommunerna. Jämställdhetsmyndigheten behöver arbeta tillsammans med länsstyrelserna

⁹ Se Frihet från våld, förtryck och utnyttjande – En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck (skr. 2025/26:245) s. 33 och Uppdrag att delta i en nationell samverkansstruktur och utveckla arbetet mot våld, förtryck och utnyttjande (A2026/00420).

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

för att kunna nå ut till regioner och kommuner i landet, och länsstyrelserna spelar en viktig roll i att återföra information om de behov som finns lokalt.

Socialstyrelsen har samrått med både Jämställdhetsmyndigheten, länsstyrelserna och Kompottens styrgrupp, och samtliga ställer sig positiva till förslaget.

En mer detaljerad redogörelse för Socialstyrelsens förslag återfinns i bilaga 2, ”Kommunnätverket Kompotten – långsiktig samordning, organisering, finansiering”. I bilaga 3 ges därefter en beskrivning av nätverkets arbetssätt och hur samordningen fungerar.

Dialog med expertgruppen

Socialstyrelsen har i enlighet med uppdraget sammankallat en expertgrupp där ett antal berörda myndigheter, intresse- och civilsamhällesorganisationer har ingått: Boverket, Jämställdhetsmyndigheten, Länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Regioner, Fastighetsägarna Sverige, Sveriges Allmännytt, kommunnätverket Kompottens styrgrupp, Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK), kvinnojoursorganisationerna Unizon och Roks, samt Stockholms Stadsmission.

Expertgruppen har bidragit med värdefull kunskap på området, identifierat utvecklingsbehov, och lämnat synpunkter på Socialstyrelsens frågeställningar. Expertgruppen har också bistått med relevanta förslag och insikter gällande aspekter som identifierats som centrala för en nationell samordning av Kompotten-nätverket. Mötena i expertgruppen har även lett till ett ömsesidigt kunskaps- och informationsutbyte mellan de medverkande aktörerna.

Utöver gemensamma möten med expertgruppen har Socialstyrelsen även haft separata möten med flera av de deltagande aktörerna. På detta sätt har Socialstyrelsen bland annat fått fördjupad kunskap om och kunnat lämna inspel till olika pågående utbildningsinitiativ, näraliggande regeringsuppdrag och så vidare. Socialstyrelsen har även presenterat arbetet med det föreliggande regeringsuppdraget hos flera av expertgruppens deltagande organisationer.

Kunskap som stöd till kommunernas utveckling

Socialstyrelsen ska enligt regeringsuppdraget se över hur kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta personer till stadigvarande boende kan stödjas och utvecklas på bästa sätt, genom att exempelvis tillhandahålla metodstöd och kunskapsstöd på området och sprida goda exempel.

Redan i 2023 års delredovisning av uppdraget konstaterade Socialstyrelsen att det finns begränsad tillgång till forskning och kunskap om metoder, än mindre utvärderade sådana, om stadigvarande boende för våldsutsatta. Därmed är det svårt att ge rekommendationer till kommuner att använda några särskilt utpekade arbetssätt eller metoder.

Genom dialog med såväl kommuner som aktörerna i expertgruppen, har Socialstyrelsen kunnat ringa in vilka behov av stöd och kunskap som kommuner kan ha på det här området. Med utgångspunkt i dessa behov kommer Socialstyrelsen under 2026 lansera ett nytt tema på Kunskapsguiden.se under rubriken ”Stadigvarande boende för våldsutsatta”. Informationen som finns samlad under detta tema kommer förhoppningsvis att bidra till både stöd och inspiration till kommuner att utveckla sina arbetssätt och sin kunskap på området – och därmed också kunna bidra till ett bättre stöd till våldsutsatta att hitta stadigvarande boende.

Temat på Kunskapsguiden omfattar kunskap om våld och våldsutsatthet i stort och ekonomiskt våld i synnerhet, konsekvenser av att inte få tillgång till stadigvarande boende, relevant lagstiftning, lärande exempel på samverkansinitiativ från kommuner och andra relevanta aktörer, pågående forskning och utvecklingsprojekt, samt annan närliggande kunskap från myndigheter och andra aktörer.

Som ett exempel på det sistnämnda kommer en länk finnas till ett metodstöd som Socialstyrelsen och Boverket nyligen tagit fram för att stärka socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen. I stödet beskrivs ett antal verktyg och underlag som kommunerna kan använda för att motverka hemlöshet, så som förturer för särskilda grupper, kommunala hyresgarantier, ägardirektiv till allmännyttan och kommunal bostadsförmedling. Med andra ord, viktiga verktyg även för målgruppen våldsutsatta i behov av stadigvarande bostad.

Del 2 – Kommunernas användning av statsbidraget

Socialstyrelsen fördelade 12,5 miljoner kronor 2025

Under 2025 hade Socialstyrelsen 12,5 miljoner kronor att fördela till kommuner som stöd i arbetet med att ordna stadigvarande boende för våldsutsatta. 57 kommuner ansökte om medel. Hela beloppet fördelades på 27 mottagare som använde cirka 85 procent av bidraget. Se tabell 1 för en jämförelse över uppdragsperiodens år. Kommunerna ska återbetala oanvända medel till Socialstyrelsen.

Socialstyrelsens uppdrag syftar till att stärka kommunerna i arbetet med att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende. I uppdragsformuleringen blir det tydligt att denna förstärkning framför allt bör ske via samverkan och samarbete både inom och mellan kommuner. I uppföljningen syns att 2025 inte avviker från övriga år i uppdragsperioden, utan att det även detta år är samverkan som varit i fokus. Flest kommuner har samverkat med hyresvärdar/bostadsbolag. Många mottagare har också ägnat sig åt att stärka samverkan inom kommunen, exempelvis mellan olika delar av den egna organisationen. Flera kommuner har valt att samverka med andra kommuner inom länet. Utöver samverkan har andra metoder och verktyg använts, såsom stöd till den våldsutsatta i att söka bostad, och sociala kontrakt.

Tabell 1. Sammanfattande och jämförande tabell

En sammanfattande och jämförande tabell över uppdragsperioden 2022 till 2025

År	Antal ansökande organisationer	Antal beviljade organisationer	Ansökt statsbidrag (kr)	Fördelat statsbidrag (kr)	Oanvänt statsbidrag (kr)	Andel oanvänt statsbidrag (%)
2022	31	17	-*	1 761 018	55 718	3
2023	72	54	33 435 571	21 117 795	3 119 562	15
2024	66	58	37 567 959	27 500 000	2 465 400	9
2025	57	27	14 543 645	12 500 000	1 772 693	15
Totalt	226	156	95 547 175	62 878 813	7 413 373	12

Källa: Kommunernas återrapportering av 2022–2025 års statsbidrag.

*Uppgift saknas

En majoritet av medlen användes under 2025

Kommunerna använde 85 procent av det fördelade bidraget. Cirka 1,8 miljoner kronor användes inte och ska återbetalas till Socialstyrelsen.

Av de som inte förbrukade statsbidraget var det tre kommuner som inte använde några medel alls, och sex kommuner som använde delar av statsbidraget. Skälen till att inte hela bidraget har använts varierar mellan kommunerna. Flera kommuner uppger skillnader mellan prognosticerad budget och faktiska kostnader som främsta orsak till att bidrag inte använts. Några kommuner anger också förändringar i personalstyrkan som orsak .

Den övervägande delen av statsbidraget (80 procent) användes 2025 till lönekostnader, vilket också har varit en genomgående trend under uppdragsperioden som helhet.

Kommunernas utvecklingsarbete 2025

I enlighet med statsbidragets intention och likt föregående bidragsår, valde huvuddelen av kommunerna att arbeta med att utveckla samverkan på olika sätt (se tabell 2 nedan). Under 2023 och 2024 användes statsbidraget aningen mer likartat. År 2025 valde kommunerna exempelvis att arbeta mindre med ”Förtur till bostad” och mer med ”Stöd till den våldsutsatta att söka bostad” jämfört med övriga verksamhetsår. I övrigt har mottagarna i stort prioriterat sitt arbete på liknande sätt mellan åren.

Tabell 2. Kommunernas utvecklingsarbete 2023–2025*

Andel kommuner som arbetat med insatser inom respektive verksamhetsområden **

Verksamhetsområden (flera alternativ kunde anges)	2023 Andel kommuner (%)	2024 Andel kommuner (%)	2025 Andel kommuner (%)
Utveckla samverkan	93	96	100
Stöd till den våldsutsatta att söka bostad	57	60	75
Socialt kontrakt	61	61	54
Förtur till bostad	59	58	29
Andra områden	33	25	25
Insats för att flytta på våldsutövaren	24	16	25

Källa: Kommunernas återrapportering av 2023 - 2025 års statsbidrag.

*2022 gjordes inte denna uppdelning i verksamhetsområden i kommunernas återrapportering

** Antal kommuner som använde hela eller delar av statsbidraget: 2023 N = 49, 2024 N = 57, 2025 N = 24

Kommunernas arbete med samverkan

Kommunerna samverkar både internt inom kommunens förvaltning och externt med andra delar av samhället. Inom den kommunala administrationen handlar det framför allt om att utveckla strukturer och funktioner inom och mellan olika förvaltningar för att underlätta samverkan. Extern samverkan sker framför allt mellan kommunen och andra delar av samhället, exempelvis mellan kommunens socialförvaltning och privata hyresvärdar, eller mellan olika kommuners förvaltningar.

Tabell 3. Samverkansformer

Andel kommuner som samverkat med olika aktörer

Kommunen har samverkat... (flera alternativ kunde anges)	2022 Andel kommuner (%)	2023 Andel kommuner (%)	2024 Andel kommuner (%)	2025 Andel kommuner (%)
...med kommunala hyresvärdar/bostadsbolag	82	88	84	88
...med andra kommuner inom länet	65	88	85	83
...internt mellan olika delar av den kommunala förvaltningen	47	86	76	83
...med andra kommuner utanför länet	24	49	40	50
...med myndighet	24	49	29	29
...med civilsamhället (t.ex. kvinnojour)	6	33	29	33
...med privata hyresvärdar/bostadsbolag	-	59	55	25
...med annan aktör	6	22	13	17

Källa: Kommunernas återrapportering av 2023 - 2025 års statsbidrag.

Tabell 3 ovan visar att kommunerna har arbetat likartat med samverkan under uppdragsperioden. De vanligaste samverkansformerna var mellan kommuner och kommunala hyresvärdar/bostadsbolag, mellan kommuner inom länet samt mellan olika delar av kommunens interna förvaltning.

Det finns variationer mellan kommunerna vad gäller hur långt man kommit i arbetet. I vissa fall är arbetet nystartat, och handlar då framför allt om kartläggningar, studier, initiala kontakter med mera. I andra fall kan det handla om väl etablerade samarbeten där det finns konkreta planer som formaliserats via avtal och överenskommelser mellan parterna.

Nedan redovisas de vanligaste samverkansformerna under bidragsåret 2025.

Samverkan mellan kommuner och kommunala bostadsbolag

Under bidragsåret 2025 skedde samverkan med kommunala bostadsbolag i nästan 90 procent av de aktuella kommunerna. Samverkan mellan kommunerna och bostadsbolagen handlar om att skapa och etablera kontaktvägar och kommunikationskanaler mellan kommunens förvaltningar och kommunala bostadsbolag. Mer konkret kan det innebära att organisera förtursystem för våldsutsatta eller att upprätta sociala kontrakt eller långtidskontrakt i stället för tillfälliga lösningar.

Några kommuner har satsat på kunskapshöjning och ordnat med utbildning och informationsinsatser om våld i nära relationer riktade mot bostadsbolagen. Här har man velat nå ut med kunskap om vikten av tillgång till stadigvarande boende för våldsutsatta och hur bostadsbolagen kan vara med och bidra i detta.

Vidare finns exempel på kommuner som har samverkat med bostadsbolag i andra kommuner utanför länet. Det handlar i dessa fall om att kommunen via avtal med bostadsbolaget får tillgång till boenden som ligger långt ifrån våldsutövaren.

Samverkan mellan kommuner

En övervägande majoritet av kommunerna (83 procent) samverkade under bidragsåret 2025 med andra kommuner inom samma län. Färre kommuner (50 procent) etablerade samverkan med andra kommuner utanför länsgränsen. Cirka 85 procent av all samverkan mellan kommuner har skett i nätverk bestående av tre eller flera kommuner och endast 15 procent har varit ett utbyte mellan endast två kommuner.

Många kommuner samverkar på regional nivå och samordningen av länsstyrelsen. Nätverken benämns ofta som ”länskompotter”. I några fall handlar dessa samarbeten om att etablera bostadsringar/bostadskedjor med avtal mellan kommunerna om bostadsbyten för våldsutsatta över kommungränserna. I andra fall är samverkan mindre formaliserad och handlar mer om att utbyta erfarenheter och kunskap.

Fem av tio mottagare uppger att de under bidragsåret sökt samverkan på nationell nivå, och merparten med kommunnätverket Kompotten. En

anledning till att samverka på nationell är behovet av att flytta våldsutsatta så långt ifrån förövaren som möjligt.

Samverkan inom kommunens förvaltningar

En majoritet av kommunerna (83 procent) har arbetat med att utveckla den interna samverkan inom den egna kommunförvaltningen. Samverkan mellan olika delar av den kommunala organisationen handlar för flertalet kommuner om att effektivisera den interna arbetsprocessen för att snabbare kunna erbjuda ett mer långsiktigt boende för våldsutsatta. I några kommuner skapades tvärssektoriella arbetsgrupper över förvaltningar för att sammanföra olika kompetens och perspektiv. Vissa kommuner ägnade sig också åt samordnings- och förankringsarbete mellan nämnder och förvaltning.

Andra insatser och metoder för att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende

Stöd till våldsutsatta att söka bostad

Under 2025 arbetade 75 procent av kommunerna med stödinsatser riktade till våldsutsatta i behov av bostad. I regel har kommuner befintliga stödfunktioner som syftar till att ge utsatta kommuninnevånare stöd i att skaffa boende. Exempel på insatser är att utveckla arbetssätt, utbilda personal och att utveckla processer.

Anpassade kontrakt och boendeformer

Under 2025 använde något mer än hälften av kommunerna delar av statsbidraget till att utveckla arbetet med särskilda boendeanpassningar, så kallade sociala kontrakt, för våldsutsatta (se tabell 2 ovan). Vanligtvis innebär detta ett andrahandskontrakt med begränsat besittningsskydd, där boendet också kan vara förenat med tillsyn eller särskilda villkor och regler.¹⁰

Flera kommuner har under året arbetat med att anpassa boendeformen sociala kontrakt till situationen som våldsutsatta befinner sig i. De som kan bli aktuella för denna kontraktsform är de vars våldsutsatthet inte kräver att de förflyttas till annan kommun utan bedöms kunna bo kvar i sin hemkommun.

De sociala kontrakten är i regel kortsiktiga lösningar med begränsat besittningsskydd. Flera kommuner arbetar därför för att övergången mellan tillfälliga andrahandskontrakt med skyddstillsyn till förstahandskontrakt och

10 Boverket. ”Kommunernas särskilda boendelösningar”. Hämtad 2026-04-17 från www.boverket.se

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

stadigvarande boenden ska vara enklare. Detta inbegriper samverkan med kommunala och privata bostadsbolag, internt arbete med effektivisering av rutiner och processer, insatser mot våldsutövare med mera.

Del 3 – Utvärdering av statsbidraget 2025

Inledning

Socialstyrelsen har utvärderat i vilken utsträckning statsbidraget har stärkt kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. I tidigare delrapporter har vi redovisat resultat för bidragsåren 2022, 2023 och 2024. I denna rapport redovisas utvärderingen för bidragsåret 2025. Vi gör också vissa nedslag hos kommuner som haft statsbidraget i flera år och erfarenheterna från deras arbete.

Till underlag för utvärderingen är kommunernas redovisningar av hur statsbidraget har använts, vilka lämnades till Socialstyrelsen under perioden januari–mars 2026. Redovisningen omfattade, utöver den ekonomiska återrapporteringen, även svar på utvärderande frågor om i vilken utsträckning statsbidraget har bidragit till att stärka kommunernas arbete.

Statsbidraget för stadigvarande boende har delats ut under fyra år, 2022 till 2025. Hittills har totalt 90 kommuner tagit del av statsbidraget under minst ett av åren. En kommun har mottagit statsbidraget alla fyra åren, medan 16 kommuner har mottagit det under tre år.

En relativt låg andel av Sveriges kommuner har årligen sökt bidraget. Första året var det endast 31 sökande, andra året 72 sökande, tredje 66 och fjärde året sökte 57 kommuner. Bifallsfrekvensen, det vill säga andelen kommuner som beviljats hela eller delar av sina ansökta belopp, har legat på mellan cirka 40 procent till nästan 90 procent.

År 2025 beviljades 27 kommuner statsbidraget, och det totala beloppet som delades ut var 12,5 miljoner kronor. Det innebär ett genomsnittligt belopp per kommun om drygt 460 000 kronor. Som högst fick en kommun cirka 1,9 miljoner och som lägst fick två kommuner strax under 100 000 kronor.

Resultat av genomförda insatser

Enligt statsbidragsförordningen ska statsbidraget lämnas till kommuner i syfte att långsiktigt stärka och utveckla kommuners arbete med att erbjuda våldsutsatta personer hjälp med att ordna stadigvarande boende.¹¹ Bidraget

¹¹ Förordning (2022:1416) om statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende, 3 §

får inte användas för att finansiera uppgifter som kommunerna enligt lag eller annan förordning redan är skyldiga att utföra.¹² Det innebär exempelvis att medlen inte får användas till kostnader för hyra eller möblering av lägenheter. I avsnittet om kommunernas användning av statsbidraget beskrivs mer utförligt vilka insatser kommunerna har genomfört. I detta avsnitt handlar det om de insatser som kommunerna genomfört och som de bedömer haft störst betydelse för att nå sina mål. Det handlar om samverkan, skapa struktur i arbetet, personalförstärkningar, kompetenshöjning och utveckling av boendelösningar.

Fördjupad samverkan för att hjälpa varandra med ärenden

I linje med statsbidragets förordning har många kommuner arbetat med att utveckla och stärka samverkan, såväl inom den egna organisationen som med andra kommuner. Flera kommuner lyfter fram förbättrad samverkan som en central effekt av statsbidraget, särskilt samverkan med kommuner inom länet och med bostadsaktörer. Den förstärkta samverkan bedöms ha ökat möjligheterna att ordna boenden i andra kommuner.

Flera kommuner uppger att de har initierat eller vidareutvecklat samverkan med andra kommuner för att gemensamt kunna hjälpa våldsutsatta till stadigvarande boende, exempelvis genom att individer får flytta mellan kommunerna. Kommunerna beskriver att de ”byter ärenden”, men nämner inte mer detaljerat hur det arbetet går till. I vissa fall har samarbetet formaliserats genom överenskommelser eller avtal. Kommunerna deltar också i strukturerade nätverk, såsom det nationella nätverket Kompotten eller regionala motsvarigheter, ofta benämnda länskompotter.

Formalisering och struktur i arbetet

Flera kommuner lyfter att en central framgångsfaktor har varit att formalisera och strukturera arbetet. Det har handlat om att ta fram eller uppdatera samarbetsavtal, processdokument och rutiner som tydliggör ansvar och samverkan, både internt och mellan kommuner. Exempel är flödesschema, processkartor och styrkedjor för arbetet med våld i nära relationer. Även strukturer för uppföljning har utvecklats för att säkerställa att överenskommelser genomförs och får avsedd effekt. I vissa fall har även upphandlingar av skyddade boenden utvecklats för att boendena i högre grad ska inkludera stöd till stadigvarande boende.

En tydligare ansvarsfördelning och mer formaliserade arbetssätt har enligt vissa av kommunerna bidragit till ökad enhetlighet, minskad fragmentering

¹² Förordning om statsbidrag till kommuner för att stärka arbetet med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende, SFS 2022:1416

och en förbättrad arbetsmiljö för handläggare. Samtidigt bedöms arbetet ha blivit mer långsiktigt hållbart.

Resurser och samordning

Statsbidraget har också möjliggjort att fler resurser kunnat avsättas till området, både genom nyanställningar och genom att befintlig personal fått särskild tid för uppdraget. Flera kommuner har utsett projektledare eller samordnare med ansvar för att driva och utveckla arbetet, exempelvis genom att ta fram nya arbetssätt, stärka samverkan och utveckla boendelösningar. Detta har bidragit till ökad systematik och ett mer strategiskt arbete i frågan.

Kunskapshöjande insatser

Statsbidraget har även använts för informations- och utbildningsinsatser riktade till såväl allmänheten som bostadsbolag och hyresvärdar. Det har bidragit till ökad kunskap om våld i nära relationer och om våldsutsattas situation på bostadsmarknaden. Genom att öka kunskapen kring målgruppens behov och relaterad lagstiftning, märks en ökad medvetenhet och beredskap att stötta våldsutsatta i processen mot stadigvarande boende. På så sätt har det varit viktiga insatser, enligt flera av kommunerna.

Utveckling av boendelösningar

Flera kommuner lyfter utvecklingen av konkreta boendelösningar som en insats med direkt betydelse för målgruppen. En avgörande del i detta arbete har varit samverkan med bostadsaktörer, främst kommunala bostadsbolag men även privata, till exempel genom att avsätta bostäder för målgruppen eller utveckla samverkansavtal med allmännyttan. Det handlar exempelvis om att skapa förturssystem eller möjliggöra fler kontrakt genom förändrade krav, såsom att godta ekonomiskt bistånd som inkomst. I vissa fall har lösningar utvecklats där våldsutövaren erbjuds alternativt boende för att den våldsutsatta ska kunna bo kvar.

Kommunerna bedömer i hög grad att statsbidraget har stärkt deras arbete

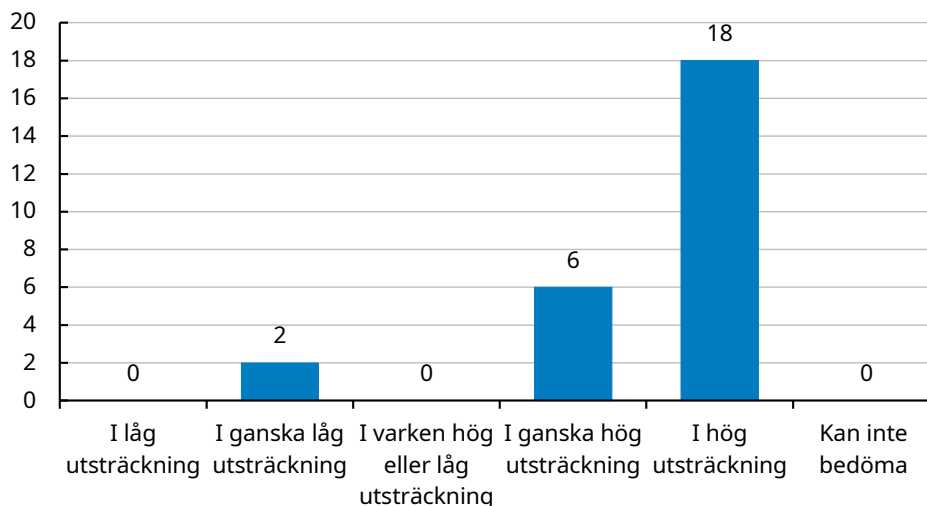
De flesta kommuner uppger att de har kunnat genomföra de insatser som de planerade i sina ansökningar. En majoritet bedömer också att resultaten av satsningarna ligger i linje med de målsättningar som sattes upp inledningsvis.

Vidare framgår det av kommunernas svar att genomförandet i hög grad har varit beroende av statsbidraget. De flesta kommuner uppger att insatserna inte skulle ha genomförts utan bidraget: drygt hälften menar att aktiviteterna

inte alls hade blivit av, medan ungefär en tredjedel bedömer att endast vissa insatser skulle ha genomförts. Endast en kommun anger att samtliga insatser hade genomförts oavsett bidraget.

När kommunerna utvärderar arbetet gör majoriteten bedömningen att statsbidraget har stärkt arbetet med att stödja våldsutsatta i att få stadigvarande boende, se diagram 1.

Diagram 1. Kommunernas bedömning av i vilken grad statsbidraget har stärkt deras arbete. N = 26¹³

Som framgår av diagrammet bedömer de flesta att bidraget i hög utsträckning, 18 kommuner, eller i ganska hög utsträckning, 6 kommuner, har bidragit till att långsiktigt stärka och utveckla deras arbete med att erbjuda våldsutsatta personer hjälp med att ordna stadigvarande boende. Endast 2 kommuner uppger att bidraget i ganska låg utsträckning stärkt deras arbete.

Vissa kommuner uppger att de inte fullt ut har nått sina mål eller levt upp till de initiala förväntningarna. Detta beror enligt kommunerna främst på svårigheter att etablera och fördjupa planerad samverkan, både med privata bostadsaktörer och med andra kommuner. Några kommuner beskriver att privata fastighetsägare inte visat det intresse för samverkan som förväntats, eller att inte alla tillfrågade bostadsbolag valt att delta. Detta har lett till ett mer begränsat genomslag och färre boendelösningar än planerat inom den privata bostadsmarknaden.

Även samverkan mellan kommuner har i vissa fall varit svår att genomföra enligt plan. Exempelvis uppger en kommun att målet att etablera och formalisera samverkan med ett annat län inte har uppnåtts, medan en annan inte kunnat fullfölja sin ansökan till ett nätverk för byte av ärenden grund av

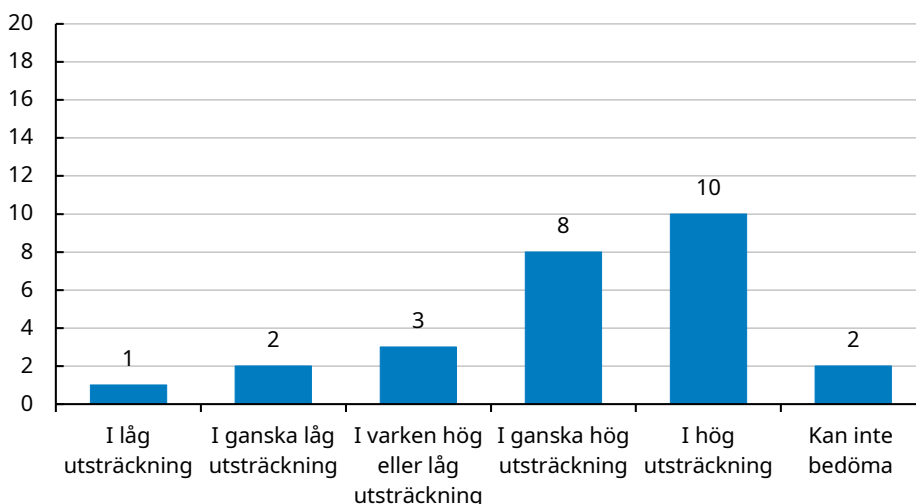
¹³ En av de totalt 27 kommuner som beviljades statsbidraget använde det inte, och därför saknas den kommunens svar här.

att ansökningsprocessen till nätverket varit pausad. För dessa kommuner blev resultatet en mindre utvecklad och formaliserad samverkan över länsgränserna än planerat.

Flera kommuner bedömer att fler våldsutsatta har fått hjälp att ordna ett stadigvarande boende

Kommunerna är också ganska positiva till att statsbidraget har bidragit till att fler våldsutsatta har fått hjälp att ordna stadigvarande boende. Se diagram 2.

Diagram 2. Kommunernas bedömning av i vilken utsträckning statsbidraget har bidragit till att fler våldsutsatta har fått hjälp att ordna stadigvarande boende. N = 26¹⁴

Som diagrammet visar bedömer de flesta att bidraget har medverkat till att fler våldsutsatta har fått hjälp att ordna stadigvarande boende: 10 kommuner i hög utsträckning och 8 kommuner i ganska hög utsträckning.

3 kommuner svarade varken eller och 2 respektive 1 kommun svarar i ganska låg eller låg utsträckning.

De direkta effekterna av arbetet för våldsutsatta och deras barn som vissa av kommunerna beskriver är att fler våldsutsatta erbjuds stadigvarande boende än tidigare, både på hemorten och genom flytt till annan kommun. De beskriver att det ger en ökad trygghet genom bosättning på säker ort och minskad risk att återvända till våldsutövare av ekonomiska skäl. Några lyfter att det blivit kortare tid i skyddat eller tillfälligt boende och snabbare

¹⁴ En av de totalt 27 kommuner som beviljades statsbidraget använde det inte, och därför saknas den kommunens svar här.

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

handläggning. Andra menar att de nu kan ge ett mer likvärdigt stöd och tydligare, förutsägbara processer.

Långsiktig förstärkning av arbetet

Som tidigare nämnt syftar statsbidraget till att *långsiktigt* stärka kommunernas arbete med att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende. Kommunernas redovisningar visar att arbetet i stor utsträckning har fått en mer varaktig struktur och att det i många fall kommer att fortsätta även framöver.

Många kommuner beskriver att de har etablerat långsiktiga samverkansstrukturer och avtal, såväl internt som med kommunala och privata bostadsaktörer samt med andra kommuner på regional och nationell nivå. Detta bedöms ha bidragit till en uppbyggd kapacitet att skapa hållbara boendelösningar, även över kommun- och länsgränser.

Vidare uppger kommuner att utvecklade upphandlingskrav, överenskommelser, rutiner och arbetssätt har integrerats i ordinarie verksamhet. Arbetet beskrivs därmed i flera fall inte längre som ett tidsbegränsat projekt, utan som en del av det löpande arbetet med våldsutsatta. Även de boendelösningar som införts, såsom förtursystem och lösningar där våldsutövaren erbjuds alternativt boende, förväntas bestå över tid.

Fortsatt arbete och utveckling

Statsbidraget kommer att fördelas även under 2026, och flera kommuner anger att arbetet kommer att fortsätta och vidareutvecklas. I många fall sker detta inom ramen för ordinarie verksamhet, där arbetet med stadigvarande boende för våldsutsatta ses som en långsiktig del av kommunens arbete mot våld i nära relationer.

Befintliga samverkansöverenskommelser planeras att fortsätta och i vissa fall utvidgas till fler kommuner. Intresset för samverkan över länsgränser kvarstår, liksom utvecklingen av regionala modeller och nätverk. Kommunerna beskriver även en fortsatt dialog med både kommunala och privata hyresvärdar, inklusive återkommande informations- och samverkansinsatser.

Sammantaget bedöms arbetet i många kommuner fortsätta oavsett statsbidragets omfattning, men bidraget uppges ge ytterligare förutsättningar att utveckla och förstärka insatserna.

Erfarenheter från flerårigt deltagande

En kommun har tagit del av statsbidraget under samtliga fyra år som det hittills har fördelats. Något fler har tagit del av det under tre år. Det arbete och de insatser som beskrivs ovan har varit fokusområden under samtliga bidragsår. Dessa kommuner beskriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete, där insatser successivt har byggts på – från planering och framtagande av styrande dokument till etablering av samverkansavtal och utveckling av upphandlingar. Flera lyfter att den fleråriga finansieringen har varit en framgångsfaktor som möjliggjort ett mer långsiktigt och sammanhållet arbete. En kommun skriver ”Att statsbidraget funnits i flera år är en framgångsfaktor, vi har därigenom kunnat bygga vidare på arbetet år från år.” Över tid har statsbidraget i stor utsträckning använts på liknande sätt, vilket är i linje med förordningens inriktning. Samtidigt visar resultaten att arbetet successivt har utvecklats och fördjupats i många kommuner.

Behov av flera verktyg och lösningar

Kommunerna framhåller att arbetet har lett till en bredare verktygslåda av insatser och boendelösningar än tidigare. Detta möjliggör stöd till våldsutsatta oavsett om de kan stanna kvar i kommunen, behöver flytta inom länet eller till en annan del av landet. Flera betonar att målgruppen har varierande behov, vilket kräver en mångfald av lösningar. Även insatser som används i begränsad omfattning bedöms vara viktiga för att kunna möta individuella behov.

Behov av nationell samordning

Arbetet har också synliggjort brister i den nationella ansvarsfördelningen och ett behov av ökad nationell samordning för att säkerställa hållbara boendelösningar över kommun- och länsgränser. Detta lyfts av kommunerna som en viktig lärdom för det fortsatta utvecklingsarbetet.

Synpunkter på statsbidraget

Flera kommuner framhåller att statsbidraget har haft positiva effekter på flera sätt. Det har bidragit till att frågan om stadigvarande boende kunnat prioriteras högre och har frigjort tid samt personalresurser för utvecklingsarbete, samverkan och metodutveckling. Bidraget har också möjliggjort samarbeten över kommungränser.

Samtidigt riktas viss kritik mot statsbidraget. Kortsiktigheten lyfts som ett återkommande problem, vilket inte är ovanligt för denna typ av finansiering. Den begränsade tidshorizonten försvårar långsiktig planering och hållbara lösningar. Även om statsbidraget för stadigvarande boende har funnits under

flera år – något kommunerna ser positivt på – efterfrågas fleråriga beslut eller tydligare prognoser för hur länge medel kan sökas. Detta skulle förbättra möjligheterna att planera personal, samverkan och insatser.

Återkopplingen till Socialstyrelsens arbete med statsbidraget rör främst behovet av att tidigare på året få besked om tilldelning, eftersom det underlättar planering och rekrytering. En kommun föreslår också att ansökningsförfarandet i högre grad anpassas till regionala eller länsgemensamma satsningar, eftersom arbetet ofta bedrivs i samverkan. Samtidigt upplevs bidragets konstruktion, ansökningsprocess och åiterrapportering som tydliga och relativt enkla.

Kommunerna lyfter även utmaningar som ligger utanför statsbidragets ramar. Bland annat pekas begränsad rådighet över bostäder, utöver de kommunala bostadsbolagen, ut som en försvårande faktor. En kommun menar att statsbidraget i praktiken kompenserar för brister i socialtjänstlagen, särskilt vad gäller bestämmelsen i 29 kap. 7 § om ansökan i annan kommun. Enligt denna kommun skulle behovet av statsbidraget vara mindre om lagstiftningen fungerade som avsett.

Slutligen betonar kommunerna att behovet av insatser för stadigvarande boende för våldsutsatta kvarstår. Även om metoder och strukturer har utvecklats finns det fortsatt utvecklingsbehov, och möjligheten att söka medel framöver ses som viktig för att bygga vidare på det arbete som har påbörjats.

Socialstyrelsens kommentarer

Del 1 – Stadigvarande boende för våldsutsatta – vikten av ett helhetsperspektiv

Behov av mångfacetterat stöd – praktiskt, ekonomiskt, psykosocialt

För att boendesituationen för en våldsutsatt person ska bli långsiktigt hållbar är det viktigt att se att behovet av stöd ofta är mångfacetterat och behöver samordnas.

Stöd med specifikt fokus på stadigvarande boende kan handla om att få hjälp med kontakter till bostadsförmedling/bostadskö, allmännyttan, privata hyresvärdar, idéburna organisationer, och ibland om att få hjälp med att flytta till annan kommun. Men utöver själva boendet behövs ofta andra stödinsatser som stärker förmågan att klara sig själv och minska sårbarheten, som till exempel: säkerhetsplanering, skyddsåtgärder (exempelvis skyddade personuppgifter), hjälp med myndighetskontakter och samordning av dessa för både vuxen och eventuella barn, praktisk hjälp i vardagen, socialt stöd, rådgivning, samtalsstöd för både den vuxna och eventuella barn, hjälp till arbete, ekonomiskt bistånd, skuldsanering, hjälp till en meningsfull fritid, traumabehandling för både vuxen och eventuella barn, samt annan relevant hälso- och sjukvård.

Behoven av stöd kan också variera över tid beroende på var någonstans i processen mot ett stadigvarande boende individen eller familjen befinner sig. Det kan också finnas komplexa situationer och särskild sårbarhet där behovet av andra insatser måste beaktas: äldreomsorg, skadligt bruk eller beroende, funktionsnedsättning, stora barnfamiljer, vårdnadstvister med mera.

Alla dessa områden och kontakter behöver uppmärksammas och samordnas för att situationen ska bli hållbar för den våldsutsatta. Socialstyrelsen har ett pågående regeringsuppdrag om att föreslå åtgärder för att våldsutsatta ska få samordnat stöd vid myndighetskontakter.¹⁵ I uppdraget ingår att analysera om kontaktperson som bistår med ett samordnat stöd och hjälp vid

¹⁵ Uppdrag att föreslå åtgärder för att våldsutsatta ska få samordnat stöd vid myndighetskontakter. Regeringsbeslut S2023/03257 (delvis), S2024/00720.

myndighetskontakter är en ändamålsenlig insats för att tillgodose våldsutsattas behov.

Stöd till stadigvarande boende för våldsutsatta är en förebyggande insats

Att hjälpa personer och familjer i våldsutsatthet till nytt boende som är tryggt, säkert och långsiktigt hållbart är en viktig förebyggande insats. Ett stadigvarande boende tillsammans med tillgång till annat stöd efter behov minskar risken för att den våldsutsatta flyttar tillbaka till våldsutövaren. Och omvänt, när ett nytt boende inte har förutsättningar för att bli långsiktigt är det inte ovanligt att våldsutsatta flyttar tillbaka till våldsutövaren, vilket innebär en uppenbar risk för fortsatt våld.¹⁶ Finns det barn i familjen drabbas även de, direkt eller indirekt, av våldet. Barn som upplever våld löper ökad risk att själva använda och utsättas för våld, och över tid kan våldet normaliseras.¹⁷

Stadigvarande boende för våldsutsatta är även en fråga om bostadsförsörjning

Arbetet med att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende är viktigt och behöver fortsätta att utvecklas. Det är dock väsentligt att det arbetet även kopplas samman med kommunernas arbete med bostadsförsörjningen.

Ibland tycks den interna samverkan i kommunerna mellan socialtjänst och de delar som har att göra med samhälls- och bostadsplanering inte fungera. De verktyg som kommunerna har till sitt förfogande gällande bostadsförsörjning skulle behöva användas i större utsträckning när det gäller våldsutsattas behov av bostad, så som sociala förturer, kommunala hyresgarantier¹⁸ med mera. Dessutom är bostadsbristen på många håll i landet en faktor som kan ha en negativ påverkan på socialtjänstens möjligheter att bistå våldsutsatta till skydd och stöd.

I Socialstyrelsens dialoger med aktörerna i expertgruppen har nedanstående förslag på åtgärder för att stärka arbetet med stadigvarande boende för våldsutsatta framkommit:

- Våldsutsatta bör vara en prioriterad grupp i kommunernas handlingsplaner för bostadsförsörjning.

¹⁶ En egen plats. Våldsutsattas tillgång och rätt till trygga och stabila bostadsförhållanden. Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK. NCK-rapport 2025:3.

¹⁷ Se Frihet från våld, förtryck och utnyttjande – En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck. (skr. 2025/26:245). Den nya nationella strategin har våldsförebyggande arbete som ett av fem strategiska områden för att uppnå de jämställdhetspolitiska delmålen mot våld, förtryck och utnyttjande.

¹⁸ Se Sänk tröskeln till en god bostad (SOU 2022:14).

- Samverkan behöver stärkas. Det handlar både om samverkan mellan enheter inom socialtjänsten, mellan socialtjänst och samhälls- och bostadsplanering, men också mellan socialtjänst, bostadsbolag och kvinnojourer.
- Kommuner kan behöva inrätta samordnande instanser som säkerställer att lägenheter går till målgruppen våldsutsatta, och att individer får rätt stöd – även när en flytt till annan kommun måste ske. Även samverkan mellan kommuner behöver stärkas, så att en nödvändig flytt från en kommun till en annan kan underlättas för den enskilda.
- Nationella utbildningsinsatser kan stärka myndigheters kompetens i att identifiera och hantera våldsutsattas bostadsbehov.

Våldsutsatthet kan vara en starkt bidragande orsak till akut och tillfällig hemlöshet hos kvinnor. Som Socialstyrelsen har framfört i en tidigare rapport till regeringen behöver en kommande nationell hemlöshetsstrategi därför också omfatta våldsutsattas behov av akuta, tillfälliga och stadigvarande bostäder.¹⁹

Del 2 – Kommunernas användning av statsbidraget

Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag fördelat totalt 12,5 miljoner kronor till berörda kommuner under 2025 i syfte att hjälpa kommunerna att ordna stadigvarande boende till våldsutsatta. Av återrapporteringen framgår att kommunerna har använt merparten, 85 procent, av statsbidraget. Det är något mer än kommunernas oförbrukade medel för hela uppdragsperioden, som motsvarar 12 procent.

Likt uppdragsperiodens tidigare år har fokus hos kommunerna 2025 varit att utveckla samverkan. Flest kommuner har samverkat med parter inom kommunens egna gränser, såsom kommunala hyresvärdar/bostadsbolag eller internt inom olika delar av den kommunala förvaltningen. Flera kommuner har också valt att samverka med andra kommuner, framför allt i närområdet, men även över länsgränserna. Utöver samverkan har andra metoder och verktyg använts, exempelvis stöd till den våldsutsatta i att söka bostad, och sociala kontrakt.

Sett till uppdragsperioden som helhet har knappt 63 miljoner kronor delats ut till totalt 156 kommuner. I genomsnitt har 39 kommuner beviljats medel varje år och endast en kommun har tagit emot statsbidrag samtliga bidragsår, vilket i båda fall får betraktas som ett relativt lågt antal kommuner.²⁰

19 Följa upp regeringens strategi för att motverka hemlöshet 2022–2026 – Förslag på fortsatta åtgärder inom området. Rapport till regeringen. Socialstyrelsen 2026.

20 Se del 3 för en utvärdering av bidragsåret 2025 och uppdragsperioden som helhet.

Socialstyrelsen bedömer att fördelning av statsbidraget beaktar barnrättsperspektivet genom att det stärker rättigheter för medföljande barn i skyddat boende eller för barn som bevittnat våld eller själva utsatts för våld.

Del 3 – Utvärdering av statsbidraget

Socialstyrelsen har utvärderat i vilken utsträckning statsbidraget har stärkt kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende. Statsbidraget har i huvudsak använts i enlighet med statsbidragsförordningens intentioner, och kommunerna har i stor utsträckning kunnat genomföra de insatser som de beviljats medel för. Ur detta perspektiv kan statsbidraget anses ha bidragit till att stärka och utveckla kommunernas arbete med att stödja våldsutsatta personer i att ordna stadigvarande boende. Den bedömningen gör också majoriteten av kommunerna som tagit del av statsbidraget. De kommuner som tagit del av statsbidraget under flera år ser att den fleråriga finansieringen har möjliggjort ett mer långsiktigt arbete.

Samtidigt är det svårare att bedöma vilka konkreta effekter detta har haft för målgruppen. Kommunerna själva gör i hög grad bedömningen att fler våldsutsatta har fått stöd till stadigvarande boende.

Det som däremot framträder tydligt är att frågan har fått ökad prioritet i de kommuner som mottagit statsbidraget, och att strukturer, arbetssätt och samverkansformer har utvecklats. Dessa förändringar kan sannolikt skapa bättre förutsättningar för att på sikt kunna erbjuda ett mer ändamålsenligt stöd.

Kommunerna uttrycker genomgående positiva erfarenheter av statsbidraget och dess betydelse för att initiera och driva utvecklingsarbete. Samtidigt framhålls vissa begränsningar, bland annat kopplade till bidragets omfattning och förutsägbarhet. Den totala medelstilldelningen är relativt begränsad, vilket påverkar möjligheterna att åstadkomma mer genomgripande förändringar. Därtill är det relativt få kommuner som tagit del av statsbidraget, vilket begränsar effekterna på nationell nivå. I jämförelse med många andra av de statsbidrag som Socialstyrelsen administrerar och fördelar till kommuner har det varit mindre sökt. Skälet till det är svårt att säga. Det är också oklart varför kommuner som har sökt bidraget ett år inte i större utsträckning återkommer med ansökningar under efterföljande år. En ytterligare begränsning är att bristen på adekvata bostäder är en utmaning för många av kommunerna, vilket insatserna inom ramen för detta statsbidrag inte kan avhjälpa.

Det är viktigt att beakta metodologiska begränsningar i underlaget till denna utvärdering. Uppgifterna bygger på kommunernas egna redovisningar efter att de beviljats statsbidrag, vilket kan innebära incitament att framställa

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

resultaten i positiv dager. Detta medför en risk för bias som kan påverka bedömningen av statsbidragets effekter.

Sammantaget visar utvärderingen att statsbidraget har bidragit till att utveckla strukturer och arbetssätt som är centrala för att stödja våldsutsatta till stadigvarande boende. Däremot kan utvärderingen inte säkerställa att arbetet hittills lett till bättre möjligheter för våldsutsatta att få hjälp att ordna med stadigvarande boende.

Bilaga 1: Fördelning och användning av medel för 2025

Mottagare	Beviljade medel (kr)	Oanvända medel (kr)	Andel oförbrukade medel (%)
Askersunds kommun	200 000	0	0
Danderyds kommun	190 400	0	0
Eslövs kommun	500 000	500 000	100
Flens kommun	254 000	897	0
Hammarö kommun	836 000	48 139	6
Haninge kommun	386 000	0	0
Huddinge kommun	448 000	30 863	7
Höörs kommun	210 000	0	0
Höganäs kommun	40 000	40 000	100
Järfälla kommun	405 588	0	0
Kiruna kommun	250 001	143 419	57
Kungälv kommun	500 000	0	0
Malmö stad	833 232	73 002	9
Norrköpings kommun	500 000	0	0
Nynäshamns kommun	388 812	0	0
Oxelösunds kommun	98 320	98 320	100
Sigtuna kommun	300 000	271 819	91
Stockholms stad	1 836 000	0	0
Sundbybergs stad	258 071	0	0
Tranås Kommun	118 517	0	0
Trollhättans Stad	373 668	0	0
Tyresö kommun	202 847	0	0
Uddevalla kommun	525 750	0	0
Vetlanda kommun	225 600	0	0
Västerås stad	1 900 006	180 735	10
Östersunds kommun	248 428	25 499	10
Östra Göinge Kommun	110 760	0	0
Summa	12 500 000	1 772 693	15

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

Källa: Kommunernas återsrapportering av 2025 års statsbidrag

Bilaga 2 – Kommunnätverket Kompotten: långsiktig samordning, organisering, finansiering

Uppdraget

I regeringsuppdraget till Socialstyrelsen om att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende ingår att bidra till att samordna och utveckla kommunnätverket Kompotten, samt att se över hur samordningen bör organiseras och finansieras långsiktigt. I uppdraget framkommer även att samordningen av Kompotten i framtiden bör vara ett ansvar för en nationell aktör.

Kompotten – strukturerad samverkan över kommungränser

Kommunnätverket Kompotten är ett exempel på en kommunöverskridande samverkansstruktur som syftar till att underlätta och hjälpa våldsutsatta personer att få ett tryggt och säkert boende på en ny ort, genom ärendeutbyten mellan kommuner. Framför allt gäller det ärenden där hotbilden är av mycket allvarlig karaktär. Det handlar inte enbart om att kunna erbjuda våldsutsatta en bostad utan också annat stöd som kan behövas, så som adekvat vård, ekonomiskt, praktiskt och psykosocialt stöd, stöd med fokus på den enskildas säkerhet, stöd till sysselsättning, samt stöd av olika slag till eventuella barn.

Nätverket bildades på kommunalt initiativ 2008, bland annat på grund av ovilligheten hos många kommuner att acceptera hyresgäster från andra kommuner som inte kan ordna bostad på egna meriter. Enligt nätverkets styrgrupp värnar kommuner om de kommuninvånare de redan har och vill oftast inte ta in nya invånare på detta sätt.²¹ Kommunerna i Kompotten-nätverket som har kommit överens om att samverka i denna fråga har valt att se det som en gemensam angelägenhet att tillgodose det ansvar som kommunerna har. Samverkan innebär att en kommun ibland kommer att

21 I 29 kap. SoL finns regler om ansvarsfördelning mellan kommuner. En enskild som önskar flytta till en annan kommun får ansöka om insatser i den kommunen om han eller hon behöver flytta till en annan kommun på grund av våld eller andra övergrepp men inte kan göra det utan att beviljas de insatser som han eller hon behöver. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i den kommunen. Det framgår av 29 kap. 7–8 §§ SoL.

bidra med större insatser och ibland med mindre insatser – men nätverket bedömer att kommunerna på det stora hela vinner på att samarbeta.

Inledningsvis handlade ärendeutbytena i nätverket främst om hedersrelaterat våld och förtryck, men har under åren alltmer övergått till att handla om våld i nära relationer i stort. Kompotten samordnades av Länsstyrelsen i Östergötland under åren 2008–2021, och därefter har Västerås stad haft ett temporärt ansvar fram till och med 2025. Behovet av en nationell samordning av nätverket har dock lyfts av Kompottens styrgrupp, men även av länsstyrelserna och Socialstyrelsen i olika sammanhang, samt av regeringen i föreliggande uppdrag.

I dagsläget ingår cirka 60 kommuner i nätverket. Arbetet baseras på ett samverkansdokument som tydliggör roller, ansvar och förväntningar på både den överlämnande och den mottagande kommunen, samt hur samverkan och överflyttning av ärenden ska gå till. Samverkan bygger på en vilja att hjälpas åt och gemensamt hitta lösningar.

De personer som kan komma i fråga för Kompotten är myndiga personer som är utsatta för våld i en nära relation samt eventuella medföljande barn. I målgruppen kan även en ny partner eller annan närstående ingå.

Socialnämnden i den överlämnande kommunen ska ha gjort en strukturerad hot- och riskbedömning, och bedömt att det inte finns någon annan utväg för den våldsutsatta personen än att byta bostadsort/kommun, och att behovet inte kan tillgodoses på egen hand.

Inom ramen för Kompotten-nätverket hanteras cirka 13–15 ärendeutbyten per år mellan kommuner – bland annat får cirka 20 barn årligen hjälp av nätverket att komma vidare till en ny kommun och ett liv fritt från hot, våld och förtryck. Kommunerna samverkar i realiteten kring fler ärenden än de som genomförs, men av olika skäl leder inte alla ärenden till någon flytt/byte av kommun.

Samordningen av Kompotten

Samordningsansvaret för Kompotten-nätverket innebär i stora drag att

- hålla ihop nätverket av kommuner
- arrangera nätverksträffar för erfarenhetsutbyten med mera
- administrera den digitala samarbetsytan/plattformen ”Samarbetsrum”
- administrera, uppdatera och revidera dokument, såsom det kommun-gemensamma samverkansdokumentet
- sammankalla styrgruppen, bestående av representanter från ett antal deltagande nätverkskommuner

- ha kontakt med nätverkskommuner, samt informera nya kommuner.²²

Utvecklingsbehov och utmaningar

Enligt en kartläggning från Länsstyrelsen i Västerbottens län menar många kommuner att samverkan i Kompotten är välfungerande och viktig.²³ I nätverket finns en upparbetad kunskap och systematik kring att ta emot våldsutsatta som behöver byta kommun.

Några kommuner upplever dock att målgruppen för nätverket är för snäv, och att det krävs en väldigt allvarlig hotbild för att Kompotten-samverkan ska bli aktuell.²⁴ Även i Boverkets bostadsmarknadsenkät har viss kritik framförts från kommuner mot Kompotten.²⁵ Kritiken handlar om att kriterierna för att kunna överflytta ärenden inom ramen för samverkan i nätverket är för höga, och att det trots samverkansavtalet kan vara svårt att få tag i en bostad på den nya orten. Dock har Kompotten-nätverket under 2025 uppdaterat sitt samverkansdokument och i detta breddat målgruppen för de personer som kan komma i fråga för ärendeutbyten mellan nätverkskommunerna.²⁶

Vid de dialoger som Socialstyrelsen haft med Kompotten-nätverkets styrgrupp har ett antal utvecklingsbehov och utmaningar formulerats.

Utvecklingsbehov:

- En långsiktig finansiering av samordningen av nätverket behövs för kontinuitet och förvaltning av upparbetad kunskap, samverkansstrukturer samt systematik avseende arbetssätt/ärendehantering.
- Ökad samverkan med privata fastighetsägare för att underlätta tillgång till bostäder – det är en fråga för varje enskild kommun, men en nationell samordning skulle kunna underlätta en samverkan på strukturell nivå med privata aktörer.
- Nätverket får gärna växa så att fler kommuner medverkar. Då krävs mer extern information om nätverkets existens. Hittills har det hållits hemligt av säkerhetsskäl för att inte röja de våldsutsatta personernas identitet och vart de flyttat. Men ju fler kommuner som är med, desto mindre skäl för hemlighållande av nätverket. Med fler kommuner som samverkar ökar också möjligheten till ärendeutbyten.
- Samverkan behöver bygga på ömsesidighet. Det är ett problem att vissa medlemskommuner inte bidrar till ärendeutbyten, dvs att de aldrig tar

22 I Bilaga 3 finns en mer detaljerad redogörelse över nätverkets arbetssätt och samordning.

23 Till stadigvarande boende. Kartläggning av kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende. Länsstyrelsen i Västerbottens län 2022.

24 Ibid.

25 BME 2023. Boverket 2023.

26 Se närmare i Bilaga 3.

emot några våldsutsatta personer från andra kommuner, trots att det finns ett samverkansavtal.

- Trots att ärenden kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck var ursprunget till att Kompotten en gång bildades, handlar allt färre ärendeutbyten om det idag. Varför det är på det viset är något som skulle behöva undersökas vidare.
- Det finns ett behov av att kunna föra en samlad statistik och att utveckla möjligheten till uppföljningar av arbetet i nätverket, framför allt vad gäller ärendeutbytena mellan kommunerna.
- En utveckling behöver ske avseende säkerhetsaspekter. Det handlar både om de digitala samverkansytan som används för kommunikation mellan kommunerna, och att kunna säkerställa rättssäkerheten vid ärendeutbyten osv.

Utmaningar:

- Bostadsbristen på många håll i landet försvårar möjligheten för kommuner att ta emot våldsutsatta personer från andra orter i landet. Detta är ett generellt problem i många kommuner, men det innebär ett stort hinder för samverkan mellan kommunerna i nätverket. På grund av bostadsbrist kan det ta lång tid från förfrågan till verkställighet i ärendeutbytena.
- Det är en utmaning att kommuner inte gärna vill ta emot så kallade ”svåra ärenden”, som kräver mycket stödinsatser, organisatorisk samverkan och beslutsfattande över nämnd- och verksamhetsgränser. Det kan med andra ord vara svårt för exempelvis våldsutsatta äldre personer, personer med funktionsnedsättning, skadligt bruk/beroende, psykisk ohälsa, familjer med många barn osv att komma i fråga för ärendeutbyten inom Kompotten.
- Styrgruppen efterfrågar tydligare riktlinjer kring kommuners ansvar vad gäller stadigvarande boende för våldsutsatta personer. Olika kommuner tolkar ”stadigvarande boende” på olika sätt. Olika kommuner har dessutom olika verktyg för att lösa bostadsbehov – till exempel använder sig inte alla kommuner av sociala förturer.
- Styrgruppen efterfrågar också juridisk vägledning kring de paragrafer i socialtjänstlagen som möjliggör för våldsutsatta att ansöka om och bli beviljade insatser i en annan kommun.²⁷ I en kartläggning av Länsstyrelsen framkommer att många kommuner anser att lagstiftningen inte fungerar som det var tänkt, mot bakgrund av att insatser sällan eller

²⁷ Se 29 kap. 7 § SoL.

aldrig beviljas utifrån den aktuella paragrafen. En av anledningarna är, enligt Länsstyrelsen, att det inte finns någon enhetlig tolkning av den.²⁸

Kriterier för en nationell samordning av Kompotten

En långsiktigt finansierad, nationell samordning skulle potentiellt sett kunna tillgodose ett flertal av de behov som har identifierats av nätverket: kontinuitet och förvaltning av den upparbetade kunskapen i nätverket, samverkansstrukturer samt systematik avseende arbetssätt/ärendehantering; utveckling av statistik och metoder för uppföljning samt digitala säkerhetslösningar; juridiskt stöd på en övergripande nivå, med mera.

En nationell samordningsstruktur skulle även kunna bidra med kunskapsutveckling på området i stort, samt möjliggöra för kommuner att mötas i nätverksträffar för erfarenhetsutbyten, och verka sammanhållande på ett sätt som en enskild kommun inte har mandat att göra.

Socialstyrelsen har i arbetet med uppdraget identifierat ett antal aspekter eller kriterier som viktiga för en framtida, nationell samordning av Kompotten-nätverket:

- I en nationell samordning behöver kunskap och kompetens finnas kring såväl våldets mekanismer som bostadsfrågor (bostadsmarknad, bostadsförsörjning, bostadsplanering), inklusive relevant lagstiftning, samt gärna också erfarenhet och kompetens av tidigare uppdrag kring nationell samordning.
- Kunskap och kompetens behöver även finnas kring socialtjänstens ansvar för stöd till våldsutsatta, inklusive relevant lagstiftning.
- En övergripande, nationell samordning behöver hållas isär från själva det operativa ärendeutbytet som sker mellan kommuner, på motsvarande sätt som det har fungerat i den tidigare samordningen. Det kräver att tekniska och säkerhetsmässiga aspekter fortsättningsvis kan uppfyllas på ett tillfredsställande sätt. Att till exempel kunna säkerställa att skyddade personuppgifter inte riskerar att röjas är ett mycket viktigt kriterium i kommunikationen mellan kommunerna. Det operativa samarbetet kring ärendeutbyten sker alltså direkt mellan kommuner, medan själva nätverket av kommuner samordnas nationellt. En nationell samordning har sålunda ingen insyn i individärenden.
- Även möjlighet till uppföljning av det operativa arbetet är önskvärt, för bland annat fortsatt kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyten.

²⁸ Till stadigvarande boende. Kartläggning av kommuners insatser för att hjälpa våldsutsatta med eller utan barn att ordna stadigvarande boende efter vistelse i skyddat boende eller annat tillfälligt boende. Länsstyrelsen i Västerbottens län 2022.

- En nationell samordning behöver ha en kontaktyta till samtliga kommuner i landet – både för att möjliggöra en utvidgning av nätverket, men också för implementering av kunskapsstöd av olika slag, samt möjlighet att återföra information om lokala behov.

Nationella aktörer som har övervägts

Med utgångspunkt i aspekterna ovan har Socialstyrelsen övervägt ett antal olika myndigheter/aktörer som – enskilt eller i samverkan – skulle kunna ges ett nationellt samordningsansvar för Kompotten-nätverket. Samtliga aktörer har ingått i expertgruppen som har varit kopplad till föreliggande regeringsuppdrag.

Boverket – nationell förvaltningsmyndighet för frågor om byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelse, boende, och bostadsfinansiering.²⁹

Jämställdhetsmyndigheten – nationell förvaltningsmyndighet för frågor som rör jämställdhetspolitiken.³⁰ På uppdrag av regeringen arbetar Jämställdhetsmyndigheten med uppföljning, analys, samordning, kunskap och stöd i syfte att nå de jämställdhetspolitiska målen, och ska bidra till en strategisk, sammanhållen och hållbar styrning och ett effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken. Här ingår att främja utvecklingen av förebyggande insatser mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för alla ändamål samt mot våld i samkönade relationer.³¹

Myndigheten ska också främja ett systematiskt, sammanhållet och effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken på alla nivåer i samhället, såväl nationellt som regionalt och lokalt samt främja samordningen av jämställdhetspolitiska insatser.

Länsstyrelserna – I Sveriges 21 län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet. Länsstyrelserna verkar för att nationella mål får genomslag i länen och för att främja de olika lärens utveckling.³² Länsstyrelserna har ett statligt helhetsperspektiv i sitt arbete, med ansvar att samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Länsstyrelserna är därmed viktiga länkar mellan människor och kommuner i länet å ena sidan och regering, riksdag och centrala myndigheter å den andra.

Länsstyrelserna arbetar på uppdrag av riksdag och regering inom ett flertal samhällsområden, både vad gäller bostäder och fysisk planering, och att

29 Se 1 § förordningen (2022:208) med instruktion för Boverket.

30 Se 1 § förordningen (2017:937) med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten.

31 Se 4 § 1 förordningen med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten.

32 Se 1–2 §§ förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelserna har enligt förordningen (2021:995) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor i uppgift att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.

Nationellt Centrum för Kvinnofrid, NCK, vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset är regeringens nationella kunskapscentrum för frågor som rör mäns våld mot kvinnor som inbegriper våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld samt prostitution och människohandel.³³ Tillsammans med länsstyrelserna har NCK bland annat tagit fram ett webbaserat metod- och kompetensstöd för kommunernas och socialtjänstens arbete mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

Socialstyrelsen – nationell kunskapsmyndighet som ska verka för en god hälsa och social välfärd samt omsorg och vård av hög kvalitet på lika villkor för hela befolkningen. Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet för verksamhet som rör hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet, tandvård, socialtjänst, stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning samt frågor om alkohol och missbruksmedel.³⁴ Enligt förordningen (2015:155) om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst och LSS-verksamhet ska Socialstyrelsen samverka med vissa andra statliga myndigheter för att säkerställa att styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård och socialtjänst utgör ett stöd för huvudmän (regioner och kommuner) och olika professioner som har ansvar för patienter och brukare.³⁵ Socialstyrelsen ska samverka med relevanta aktörer inom sitt verksamhetsområde. Arbetet ska, när det inte är olämpligt, bedrivas på ett verksamhetsnära sätt och anpassas efter verksamheternas behov.³⁶

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR – en medlems- och arbetsgivarorganisation i vilken alla Sveriges kommuner och regioner är medlemmar. SKR:s ska stödja och bidra till att utveckla kommuner och regioners verksamhet, och fungera som ett nätverk för kunskapsutbyte och samordning.

SKR har en tydlig kanal till samtliga kommuner i landet. SKR kompletterar myndigheter i deras uppdrag att nå ut med kunskap och insatser till kommuner och regioner utifrån deras behov.

När det gäller frågor om bostadsförsörjning och bostadspolitik arbetar SKR för att kommunerna ska få bättre möjligheter att erbjuda invånarna boenden

33 NCK:s verksamhet styrs genom regleringsbrevet till Uppsala universitet som kommer i slutet av varje år, se bland annat Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Uppsala universitet (U2023/03645 (delvis) U2025/02412 (delvis)).

34 Se 1 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen.

35 Se 2 § förordningen om statlig styrning med kunskap avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst och LSS-verksamhet.

36 Se 11 § förordningen med instruktion för Socialstyrelsen.

som passar deras behov. SKR har även kommuners och regioners uppdrag att bidra till att kvinnofridsarbetet utvecklas och att det våldsförebyggande arbetet får större fokus. I kvinnofridsarbetet ingår arbete mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

SKR bedriver en kommunnära verksamhet, har fokus på både jämlikhet och kommunernas bostadssociala ansvar.

Förslag till en långsiktig samordning av kommunnätverket Kompotten

Inom ramen för föreliggande regeringsuppdrag har Kompotten erhållit statsbidrag för samordningen av nätverket under åren 2023–2025. Socialstyrelsen har under uppdragstiden haft kontinuerlig dialog med Kompottens styrgrupp och nätverkets samordnare från Västerås stad. Dialogen har handlat om att få fördjupad kunskap om hur samordningen av nätverket fungerar i praktiken, och om vilka utvecklingsbehov och utmaningar som finns, som nämnts ovan.

Socialstyrelsens bedömning är att det är av stor vikt att samordningen av och samverkan kring ärendeutbytena inom kommunnätverket fortsätter. Den mest hållbara lösningen för att säkerställa kontinuiteten i nätverket är att en nationell aktör tar över ansvaret för samordningen. Företrädesvis kan en sådan samordning bygga på samverkan och samråd mellan flera aktörer.

Under arbetet med att ta fram ett förslag till en långsiktig samordning av Kompotten har Socialstyrelsen samrått både med Kompottens styrgrupp och med Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna. Samtliga ställer sig positiva till förslaget som presenteras nedan.

Jämställdhetsmyndigheten mest lämpad som nationell samordnare för Kompotten

Efter en ingående genomgång av tänkbara nationella aktörer för en fortsatt samordning av Kompotten-nätverket framstår Jämställdhetsmyndigheten som den mest lämpliga för uppgiften, både ur strategiskt och praktiskt hänseende. Myndigheten arbetar redan med uppgifter som rör styrning, uppföljning, analys, samordning, stöd till kunskap, samverkan, och med att främja genomförandet av jämställdhetspolitiken på såväl nationell som regional och lokal nivå. Myndigheten har en bred kunskapsbas vad gäller samtliga våldsformer.

Jämställdhetsmyndigheten har redan en specifik uppgift vad gäller nationell samordning: uppgiften att på nationell nivå samordna arbetet mot

prostitution och människohandel för alla ändamål. Nationella samordningen mot prostitution och människohandel (NSPM) fungerar som en nationell kontaktpunkt och lämnar operativt och strategiskt metodstöd till yrkesverksamma och frivilligorganisationer rörande dessa frågor. Myndigheten ska även utveckla samverkan mellan aktörer, främja utvecklingen av förebyggande insatser på området, bistå med metodstöd och kunskapsutveckling, samt bemanna en stödtelefon för yrkesverksamma.

Från och med den 1 januari 2026 har Jämställdhetsmyndigheten dessutom fått ett utökat nationellt samordningsuppdrag i och med att Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck flyttats dit från Länsstyrelsen i Östergötlands län. Jämställdhetsmyndigheten ska främja utvecklingen av förebyggande insatser mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Myndigheten ska också synliggöra och motverka våldet med inriktning på nationell kunskapsutveckling och strategiska övergripande frågor.

Jämställdhetsmyndigheten driver och ingår även i ett antal större samverkansstrukturer:

- Ett strategiskt GD-råd med syfte att stärka samordningen och arbetet inom den nuvarande nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.
- Ett nätverk för myndighetssamordning för genomförandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I detta ingår både nationella och regionala myndigheter.
- Regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel. Regionkoordinatorerna är anställda inom socialtjänsten i sju regioner, och fungerar som stöd till den nationella samordningen. De ger bland annat metodstöd, genomför utbildningar, ger stödjande insatser till utsatta personer, och koordinerar insatser mellan myndigheter och berörda aktörer.
- Länsstyrelsernas myndighetsgemensamma arbetsgrupp för jämställdhet (MAJ-struktur). Detta är en myndighetsgemensam arbetsgrupp mellan länsstyrelserna och Jämställdhetsmyndigheten för nationell och regional samordning inom jämställdhetspolitiken, med målsättningen att utveckla samarbeten och koordinera insatser.

Jämställdhetsmyndigheten har dessutom några specifika regeringsuppdrag som är värda att nämna i sammanhanget. Det handlar dels om ett samordningsuppdrag med fokus på att förebygga och bekämpa könsstämpling av flickor och kvinnor, som bedrivs i samverkan med ett flertal myndigheter och andra aktörer. Ett annat pågående uppdrag handlar om att höja kunskapen om skyddade personuppgifter – en fråga som är av relevans för problematiken kring våldsutsatthet i allmänhet, och än mer

specifikt vid en allvarlig hotbild som kräver flytt till en ny kommun (så som är fallet i de ärenden som hanteras i Kompotten-nätverket).

I en rad rapporter de senaste åren har Jämställdhetsmyndigheten pekat på problemet med att jämställdhetsperspektivet ofta saknas i utformningen av insatser och åtgärder inom olika politikområden. Inte minst gäller detta bostadspolitiken. Inom ramen för ett tidigare regeringsuppdrag har myndigheten lyft fram att bostadsmarknaden präglas av inneboende jämställdhetsproblem, såsom strukturell ojämlikhet och ojämställdhet. Dessutom kan utsatthet för ekonomiskt våld, eftervåld och ekonomiska konsekvenser av våld allvarligt påverka kvinnors möjligheter till bostad och egen försörjning.

...i nära samverkan med länsstyrelserna

Ett uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten om att samordna Kompotten-nätverket bör dock utföras i samverkan med framför allt länsstyrelserna – med sin långa erfarenhet av att fungera som ett regionalt stöd till kommunerna.

Jämställdhetsmyndigheten behöver arbeta nära länsstyrelserna för att kunna nå ut till regioner och kommuner i landet. Detta är särskilt viktigt om Kompotten-nätverket ska kunna utvecklas och omfatta fler kommuner än idag. Dessutom kan länsstyrelserna spela en viktig roll som regional partner i att föra ut information till kommunerna och att återföra information om de behov som finns lokalt.

Länsstyrelserna kan även vara viktiga länkar till andra regionala och lokala aktörer, inte minst genom sitt regeringsuppdrag om att stödja kommuner i deras bostadsförsörjningsansvar, analysera bostadsmarknaden och främja åtgärder som underlättar inträdet på bostadsmarknaden. Genom den kunskap som länsstyrelserna besitter om bostadsmarknaden, och om de olika behov och förutsättningar som finns på regional och lokal nivå, blir samverkan med dem väsentlig för Jämställdhetsmyndigheten, eftersom myndigheten själv inte har någon sådan kompetens uppbyggd.

Som redan nämnts har länsstyrelserna också uppdrag med fokus på att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Det innebär bland annat att stödja och bidra till införandet av effektiva metoder, arbetssätt och kunskapsstöd i regionala och lokala verksamheter, att stödja och bidra till samarbetet på regional, lokal och nationell nivå samt att stödja och bidra till utbildning och kompetensutveckling i länet.

I främjandet av samverkan ingår att länsstyrelserna ska verka för att utveckla kommungemensamma insatser som enskilda kommuner har svårt att genomföra i egen verksamhet. Som exempel på det har det under de senaste

åren på flera håll i landet bildats så kallade ”länskompotter”, som på många sätt fungerar likt den nationella Kompotten. Det handlar om nätverkande mellan kommuner i ett län med syftet att samarbeta för våldsutsatta enskilda, med eller utan barn, som är i behov av långsiktiga boendelösningar för att kunna komma vidare i uppbrottsprocessen och få ett liv fritt från våld. Att arbeta i nätverk gör det lättare att förhindra att personer röjs eller väljer att gå tillbaka till en våldsutsatt situation och gör det lättare att ge stöd i alla aspekter kring en flytt mellan två kommuner. Länskompotter finns till exempel i Gävleborg, Skåne, Värmland och Västmanland, samt är under uppbyggnad även i andra län. Länsstyrelsernas roll i länskompotterna kan vara att kalla de medverkande kommunerna till länsövergripande möten, med fokus på uppföljning och metodutveckling, kunskapsförmedling, erfarenhetsutbyte, dialog samt kompetenshöjande insatser.

Ett annat exempel på samverkansstruktur är de regionala resurscentra mot hedersrelaterat våld och förtryck som länsstyrelserna driver utvecklingen av i tretton län. Det övergripande målet med dessa resurscentra är att alla barn, unga och vuxna som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck ska ha jämlik tillgång till specialiserat och anpassat stöd och hjälp oavsett vistelseort.

Inom ramen för det föreslagna samverkansuppdraget skulle länsstyrelserna själva kunna utse en enskild länsstyrelse som huvudansvarig. Detta för att, bland annat, underlätta samarbetet mellan Jämställdhetsmyndigheten och de 21 länsstyrelserna.

Samverkan och samråd även med andra aktörer

Jämställdhetsmyndigheten som nationell samordnare av Kompotten-nätverket i samverkan med länsstyrelserna kommer även att behöva samverka och samråda med andra aktörer. Det kan handla om andra relevanta myndigheter, kompetenscentrum, intresse- och civilsamhällesorganisationer, kommunala bostadsbolag, privata fastighetsägare samt näringslivet – och sist men inte minst, den befintliga styrgruppen för Kompotten. Med fördel skulle dessa samverkansaktörer delvis kunna motsvara dem som ingått i den expertgrupp som Socialstyrelsen har sammankallat i enlighet med föreliggande regeringsuppdrag. Utöver Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna har följande aktörer ingått: Boverket, Sveriges Kommuner och Regioner, Fastighetsägarna Sverige, Sveriges Allmännytt, Kompottens styrgrupp, Nationellt centrum för kvinnofrid, kvinnojoursorganisationerna Unizon och Roks, samt Stadsmissionen. Även andra aktörer kan givetvis komma i fråga för samverkan och samråd.

Exempel på samverkan: Socialstyrelsen och Boverket

Socialstyrelsen och Boverket är exempel på aktörer som utifrån sin specifika sakområdeskunskap skulle kunna stödja Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna i samordningen av Kompotten-nätverket. För Socialstyrelsens del kan det bland annat handla om att ge stöd till kunskaps- och metodutveckling samt juridiskt stöd. Boverket kan med fördel bidra till en nationell samordning genom sin expertis gällande exempelvis bostadsförsörjningsfrågor.

Den samordnande och den operativa funktionen bör fortsatt särskiljas

Som beskrivits ovan omfattar Kompotten både samordnande och operativa funktioner, dvs samordning av själva kommunnätverket, och ärendeutbyten mellan kommuner. Socialstyrelsens bedömning är att dessa delar även fortsättningsvis behöver hållas isär.

Ny nationell strategi mot våld, förtryck och utnyttjande 2026–2035

Regeringen beslutade den 9 april 2026 om en ny nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck för perioden 2026–2035.³⁷ Strategin ska bidra till ett effektivt, hållbart och samordnat arbete för att uppnå de jämställdhetspolitiska delmålen mot våld, förtryck och utnyttjande.

I utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck, som till stora delar ligger till grund för regeringens nya strategi, framförs att den operativa samverkan mellan olika samhällsaktörer är avgörande för att förebygga och bekämpa våld. Samverkan inbegriper berörda aktörer på såväl nationell som regional och lokal nivå, liksom civilsamhället och det privata näringslivet. Kontinuerlig och långsiktig samverkan är en förutsättning för att enskilda på lokal nivå ska kunna ges ändamålsenliga insatser. Detta gäller inte minst stöd till våldsutsatta personer som är i behov av stadigvarande boende. Brister i samverkan riskerar att kedjan av insatser till våldsutsatta inte säkerställs, vilket kan vara mycket kännbart för den som både måste flytta från sin

³⁷ Se Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck (skr. 2025/2026:245).

hemkommun och som även är i behov av ett mångfacetterat stöd av flera olika samhällsaktörer.³⁸

På motsvarande sätt understryker regeringen i den nya strategin att arbetet mot våld, förtryck och utnyttjande måste omfatta en mängd olika samhällsaktörer, och att samverkan behöver stärkas såväl i det förebyggande som i det operativa arbetet för att ge ändamålsenligt stöd, skydd och förhindra våld. Regeringen bedömer att det behövs en tydligare struktur och en långsiktig samordning av arbetet för att de olika aktörerna på ett effektivt sätt ska kunna bidra till genomförandet av strategin. För att betona att samverkan står i fokus för den nationella samordningen benämns denna *samverkansstruktur*. Den nationella samverkansstrukturen ska bidra till ett effektivt, hållbart och samordnat arbete för att uppnå de jämställdhetspolitiska delmålen mot våld, förtryck och utnyttjande och nollvisionen för det dödliga våldet mot kvinnor.

Regeringen har gett Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att samordna den nationella samverkansstrukturen, och att tillsammans med relevanta myndigheter³⁹ främja samverkan på nationell, regional och lokal nivå.

Socialstyrelsens bedömning är att förslaget att ge Jämställdhetsmyndigheten ansvaret för en fortsatt samordning av Kompotten-nätverket i samverkan med länsstyrelserna är något som ligger väl i linje med Jämställdhetsmyndighetens uppdrag att samordna den nationella samverkansstrukturen.

Jämställdhetsmyndigheten och länsstyrelserna bör få i uppdrag att ta fram en genomförandeplan

Inledningsvis bör Jämställdhetsmyndigheten få i uppdrag att ta fram en myndighetsgemensam genomförandeplan i samarbete med länsstyrelserna. I framtagandet ska även de samarbetsparter som kommer att ingå i arbetet med samordningen och/eller samarbetet involveras. Syftet med genomförandeplanen är att formulera en strategisk överenskommelse och

38 Se Frihet från våld, förtryck och utnyttjande. En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter. Slutbetänkande av Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2025:28).

39 Utöver Jämställdhetsmyndigheten ska ett stort antal myndigheter delta och bidra i den nationella samverkansstrukturen, bland annat länsstyrelserna och Socialstyrelsen. Se Frihet från våld, förtryck och utnyttjande – En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, utnyttjande i prostitution och människohandel samt hedersrelaterat våld och förtryck (skr. 2025/26:245) s. 33 och Uppdrag att delta i en nationell samverkansstruktur och utveckla arbetet mot våld, förtryck och utnyttjande (A2026/00420).

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

handlingsplan för hur arbetet med samordningen av Kompotten-nätverket ska bedrivas.

Planen kan exempelvis innehålla uppgifter om hur nätverkets samordningsstruktur ska se ut med angivna roller och ansvar; hur samverkan och samråd med andra aktörer ska fungera; hur nätverket av kommuner kan stödjas och utvecklas; och inte minst, hur Kompottens nuvarande styrgrupps erfarenheter och kunskaper kan tas tillvara på bästa sätt.

Vad gäller finansieringen av samordningen kan Jämställdhetsmyndigheten, länsstyrelserna och övriga medverkande parter ges möjlighet att göra en uppskattning av vilka resurser som motsvarar vars och ens roll och ansvar i det arbete som kommer att bedrivas utifrån planen.

Finansiering av Kompotten

Samordningen av Kompotten-nätverket har de senaste åren finansierats via medel direkt från Socialdepartementet under 2021 och 2022, och därefter (2023–2025) via statsbidrag kopplade till föreliggande uppdrag med fokus på stärkt stöd till kommuner avseende stadigvarande boende för våldsutsatta.

Samordningen av nätverket har de senaste åren kostat omkring 1 500 000 kr/år, utifrån en samordningsstruktur med 60 medlemskommuner. I beloppet har kostnader ingått för

- en heltidsanställd samordnare,
- teknisk plattform för kommunikation mellan kommuner ("Samarbetsytan" – licens, drift, support, service),
- två årliga fysiska nätverksträffar (inkl lokal, kost, resa och logi för medverkande kommuner),
- samt
- administration.

Socialstyrelsen bedömer i nuläget att ett rimligt spann för en fortsatt, nationell samordning av nätverket borde vara omkring 1 500 000 – 2 200 000 kr/år. Kostnader kan tillkomma om nätverket av kommuner utvidgas ytterligare framöver. En fortsatt samordning av nätverket behöver ta i beaktande vad ett ökat antal medlemskommuner samt utveckling av kunskap, uppföljning och statistik kan komma att innebära för den totala kostnaden.

Bilaga 3 – Vad är Kompotten och hur fungerar nätverket?

Det nationella kommunnätverket Kompotten är en strukturerad samverkan mellan kommuner som syftar till att underlätta samverkan i ärenden där det finns en allvarlig hotbild som innebär att den våldsutsatta inte kan bo kvar i kommunen.

I dagsläget ingår cirka 60 kommuner i nätverket. Arbetet baseras på ett samverkansdokument som tydliggör roller, ansvar och förväntningar på både den överlämnande och mottagande kommunen, samt hur samverkan och överflyttning av ärenden ska gå till.

I nätverket finns en upparbetad kunskap och systematik kring att ta emot våldsutsatta som behöver byta kommun. Det finns ett färdigt ”paket” kring mottagandet. Det handlar inte enbart om att kunna erbjuda våldsutsatta en bostad, utan också annat stöd som kan behövas, så som boendestöd och öppenvårdsinsatser, ekonomiskt bistånd, särskilt stöd till barn med mera.

Målgrupp, kriterier och åtagande

De som kan komma i fråga för Kompotten är myndiga personer som är utsatta för våld i en nära relation, samt eventuella medföljande barn. I målgruppen kan även en ny partner eller annan närstående ingå.

Socialnämnden i den överlämnande kommunen ska ha gjort en strukturerad hot- och riskbedömning i närtid. En bedömning ska ha gjorts att det inte finns någon annan utväg för den våldsutsatta personen än att byta bostadsort/kommun för att kunna leva ett liv fritt från hot, våld och förtryck, samt att behovet av bostad inte kan tillgodoses på egen hand. Det kan exempelvis gälla en person/familj som är våldsutsatt/a där situationen inte är av akut karaktär, men bedömning är att de våldsutsattas livssituation är ohållbar i längden och behovet av att flytta till en annan kommun bedöms som nödvändig. En förutsättning är att personen/familjen har försökt ordna boende på egen hand, om detta bedöms möjligt.

Innan överlämning påbörjas ska överlämnande kommun redan ha genomfört ett grundligt förarbete, mot bakgrund av att Kompotten inte är en akut insats:

- Ny tilltänkt bostadsort ska bedömas säker utifrån kartläggning av nätverk.
- De insatser som behövs ska finnas inom rimligt avstånd till den ort/kommun som personen och/eller familjen flyttar till. Personen/familjen kan önska ett geografiskt område, ej riktat val av kommun.
- Personen/familjen ska bedömas medverka till sitt skydd.

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022–2025

- Vårdnadshavaren ska, när det är möjligt, ha ansökt om enskild vårdnad för medföljande barn, innan flytt till annan ort/kommun.
- Personen/familjen ska ha skyddade personuppgifter. Om det endast finns sekretessmarkering ska en ansökan göras om skyddad folkbokföring innan flytt.

Varje kommun i nätverket ansvarar för att behandla varje ärende man åtagit sig som om individen redan vore kommuninnevånare. Därmed får individen tillgång till resurser i form av förturer/kommunkontrakt inom respektive kommun. Kommunerna åtar sig även att följa de riktlinjer (inklusive säkerhetsrutiner) som finns i samverkansdokumentet.

I samband med flytt avslutas alla pågående insatser och utredningar i den överlämnande kommunen (försörjningsstöd undantaget). Den överlämnande kommunen åtar sig att behålla ansvaret för det ekonomiska biståndet under överlämnandemånaden + en månad, samt eventuellt dubbla hyror, flyttkostnader och hemutrustning vid behov.

I den nya kommunen inleds utredning om det framkommer att det finns behov av stöd för den enskilda samt för eventuella barn/medföljande.

Ärendeutbyten mellan kommuner

Exempel på hur ärendegången inom Kompotten kan gå till

Case: Våldsutsatt kvinna med tre medföljande barn, placerade på skyddat boende i flera månader. Långtidstrauma pga våldsutsatthet. Kvinnan har försökt att ordna bostad på egen hand, men kommer av olika anledningar inte vidare i processen.

Kommun A = överflyttande kommun, ingår i Kompotten-nätverket

Kommun B = mottagande kommun, ingår i Kompotten-nätverket

- Den våldsutsatta söker stöd hos socialtjänsten i hemkommunen (kommun A) gällande stöd med bosättning i ny kommun efter skyddsplacering (observera att Kompotten ej är aktuellt i det akuta skedet). Kommun A bedömer tillsammans med sitt team eller kontaktperson för Kompotten i kommunen att personens/familjens situation möter kriterierna för att flytta till en annan kommun med hjälp av Kompotten, och presenterar förslaget för den våldsutsatta. Samtycke inhämtas för att gå vidare i processen, och lämpliga, säkra orter kartläggs utifrån en riskbedömning.
- Utifrån denna kartläggning lämnar ansvarig socialsekreterare förslag på lämpliga regioner/kommuner till ansvarig

kontaktperson för Kompotten i kommunen. Kontaktpersonen kan i dialogen med socialsekreteraren ta hjälp av "kommunmallar" för att se vad de utvalda kommunerna kan erbjuda. Mallarna innehåller allmän information om de andra kommunernas erbjudande/stöd, kontaktuppgifter med mera. Kommunernas lämplighet bedöms utifrån möjlighet till stöd, avstånd, hotbild/riskbedömning med mera. Det är enbart kontaktpersonerna för Kompotten som har tillgång till kommunmallar och kontaktuppgifter till andra kontakter i nätverket.

- Efter att ha gått igenom kommunmallar med information om andra kommuners erbjudanden tar kommun A en första kontakt via telefon eller mail till en till tre lämpliga kommuner i taget med en förfrågan om de har möjlighet att ta emot ett ärende. Tillfrågade kommuner bör lämna svar skyndsamt.
- Efter positivt svar från kommun B skickar kommun A en officiell förfrågan (dvs, ett aidentifierat förfrågningsunderlag med ärendeuppgifter) via säker post till kontaktperson i kommun B.
- Efter mottaget förfrågningsunderlag gör kommun B bedömningen att deras kommun kan tillgodose den våldsutsattas behov och beslut fattas inom två veckor från det att förfrågan inkommit. Tidsfristen för svar från tillfrågade kommuner är alltid 14 dagar efter mottaget förfrågningsunderlag.

Efter positivt svar från kommun B ska kommun A återkomma med besked till kommun B skyndsamt, dock senast efter två veckor. Under dessa två veckor får den våldsutsatta ta ställning till erbjudandet. Därefter går kommun B vidare med bostadsanskaffningen och planeringen inför mottagandet.

- Kommunerna samarbetar parallellt för att hitta den bästa lösningen i väntan på permanent boende i den nya kommunen, utifrån behov.
- Ett planeringsmöte mellan de berörda kommunerna och den våldsutsatta bokas in när en lämplig bostad finns. Under mötet presenterar kommun B de stödinsatser som den enskilda kan erhålla i den nya kommunen. Kommunerna A och B gör en överenskommelse kring myndighetsfrågor, vem som gör vad, samt går igenom säkerheten kring flytt med mera.
- Flytt till kommun B sker enligt uppgjord plan. Den våldsutsatta familjen är nu kommunmedborgare i kommun B, och efter två

månader upphör kommun A:s ekonomiska ansvar, om inga andra överenskommelser gjorts.

- Ett uppföljningsmöte bokas inom en månad i kommun B med alla berörda parter.

Finansiering av Kompotten-nätverket 2021–2025

Under perioden då Västerås stad drev Kompotten finansierades driften under 2021 med 1 miljon kronor och för 2022 1,7 miljoner kronor, Finansieringen skedde då med medel direkt från socialdepartementen, med medel direkt från departementet.

Åren 2023 till och med 2025 finansierades Kompotten via statsbidrag inom ramen för regeringsuppdraget om stärkt nationellt stöd till kommunerna i deras arbete med att ge stöd till våldsutsatta att ordna stadigvarande boende.

För år 2023 beviljades Västerås stad 1 435 000 kronor. Kommunen återbetalde sedan 456 977 kronor av den erhållna summan. Medlen användes till att bekosta en heltidsanställd samordnare, en konferens för medverkande kommuner samt en licens för en samverkansplattform.

För år 2024 beviljades Västerås stad 2 400 000 kronor, varav 990 657 kronor sedan återbetalades. Av de beviljade medlen avsåg 365 000 kronor internt arbete inom uppdraget för Västerås stad, 600 000 kronor avsåg en ny upphandling av licens för samverkanplattform, kostnader för en heltidstjänst för samordning av Kompotten samt konferenskostnader för medverkande kommuner.

År 2025 beviljades kommunen 1 900 000 kronor. 360 000 kronor av de beviljade medlen avsåg Västerås stads eget interna arbete inom ramen för uppdraget.

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna stadigvarande boende 2022-2025

Uppdrag att stärka kommunernas arbete med att hjälpa våldsutsatta att ordna
stadigvarande boende 2022–2025 (artikelnr 2026-7-10368)
kan laddas ner från socialstyrelsen.se/publikationer.